ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝
ՄԻՍԱՔ ԵՒ ՍԱՐԳԻՍ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ
ԱՐՏՕՆԱՏԻՐ՝ ՄԵԼԻՔ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ
Հասցէ՝ Իսթանպուլ, Անգարա Ճաւսէսի, թիւ 36
SAHİBİ
Melik Koçunyan

JAMANAK
ԱՄԱՆԱԿ
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀՈՐԵՔԱԲԱՐԹԻ 28 ԱՊՐԻԼ 1937 28ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 11207
ԳԻՆ 4 ՂՐՇ.

ԻՄՄԷԹ ԻՆԷՕՆԻԻ ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ
ԵՐԷԿ ՄԵԾԱՊԷՍ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԵՑԱԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՐ. ԽՄԲԱԿԷՆ

ԱԶԳ. ՄԵԾ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ ԲՈՒՒՆ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ ԸՆԿ. ՀԻՆ ՊԱՏՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ

Ր. ԲԷՔԷՐԻ ԵՒ ՀԱՆՐ. ՇԻՆ. ԳՈՐԾԱՎԱՐ ԱԼԻ ՉԷԹԻՆԳԱՑԱՑԻ ԽՕՍՔԵՐԸ

ՀԻՆ ՈՒ ՆՈՐ ՀԱՆՐ. ՇԻՆ. ԳՈՐԾԱՎԱՐՆԵՐՈՒՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ՄԵԾ ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹԵԱՄԲ ՈՒՆԿՆԴՐՈՒԵՑԱՆ

ԱՆԳԱՐԱ 27.— Ազգ. Մեծ ժողովի Հալէպի երեսփոխանական խումբը այսօր Տրապիզոնի երեսփոխան Հասան Սաքայի նախագահութեամբ նիստ գումարեց, ուր խօսք առաւ վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւ և նախկին կօսալուիոյ ուղեւորութենէն առած իր քաղցր տպաւորութիւնները պարզեց։

Հալէպ կատակցութիւնը ծափերով ընդունած ըլլալէ ետք, ըսաւ թէ կամուրջներու ցոյցերը զոր բարեկամ եղբայրներ կառավարութիւնը, երեսփոխանները, մամուլը և եւրոպական ազգը ընծայած էին վարչապետին անձին։

Երեսփոխանները վեր առին Պալքան Համաձայնութեան իտէալին բարձր արժէքը և անոր կարեւոր հիմերէն մէկը եղող եւրոպա-թուրք անկախ բարեկամութիւնը։ Իսմէթ Ինէօնիւ յիշեց Պուկրեշտի մէջ վեհ. թագաւորին կողմէ կատարուած բարեկամական ընդունելութիւնը և Պալքանի մէջ բարի դրացնութեան յարաբերութեանց զարգացումը։

Հալէպի երեսփոխանները մեծ զոհունակութիւն յայտնեցին։ Խօսքը եղաւ Իրաքի արտաքին գործոց նախարարին պաշտօնապէս

Վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւ եւ արտաքին գործավար Տօքթ. Րիւշտիւ Արաս

մեր երկիրը այցելելուն, և երեսփոխանները ջերմապէս և ուրախութեամբ արտայայտուեցան Իրաքի և Թուրքիոյ բարեկամութեան այս անկեղծ ցոյցին։

Ազգ. Մեծ Ժողովին երէկուան նիստը

ԱՆԳԱՐԱ 27.— Ազգ. Մեծ ժողովին երէկուան նիստին մէջ խորհրդակցութեան նիւթ եղաւ Անատօլուի երկաթուղիի գնման պարտաւորները և այս առթիւ Րէճէպ Բէքէր խօսք առնելով ըսաւ.

Ընկերներ, առաջին անգամ երբ Անատօլուի երկաթուղիներու գնո-

(Շար.ը 2րդ էջ)

“ԳՕՃԱԹԷՔԷ,,
ԵՐԷԿ ՄԵԿՆԵՑԱԻ

ՔԱԼԷԻ ՆԱԽԱՀԱՆԳԻՍՏԷՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԱՌՆԵԼՈՎ ԱՆԳԼԻԱ ՊԻՏԻ ՏԱՆԻ

Երէկ երեկոյ ժամը 16ին Հայտար Փաշայի առջեւէն դէպի Անգլիա հեկնեցաւ «Գօճաթէքէ» թորփիլահալածը որ թագաւորութեան հանդէսին առթիւ կատարուելիք ծովային խրախճանութեանց մէջ թուրք նաւատորմը պիտի ներկայացնէ։

«Գօճաթէքէ» Հայտար Փաշայէն մեկնելով Հէյպէլի կղզիին առեւէն անցած և հոն խարխափած թրքական մարտանաւերուն կողմէ թնդանօթի հարուածներով ողջունուած է։

«Գօճաթէքէ» ասկէ ուղղակի Ճիպրալթար պիտի երթայ և հոն երեք օր մնալով մազութի մթերք պիտի առնէ, ապա Ֆրանսայի հիւսիսակողմը քալէ նաւահանգիստը երթալով այնտեղ պիտի խարխէ և պիտի սպասէ վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւի, որ Իսթանպուլէն Մայիս 5ին ճեպընթացով քալէ պիտի մեկնի ծովակալ Շիւքրիւ Օքանի և իր հետեւորդներուն հետ։

Քալէի մէջ վարչապետը իր հետեւորդներով պիտի նստի «Գօճաթէքէ» թորփիլահալածը՝ որ ուղղակի Անգլիա պիտի մեկնի։

Թուրք մարտանաւերն ու պատուիրակութիւնը 15 օր պիտի մնան Անգլիա և ապա քալէի վերադառնան նոյն ճամբով։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ
ՌՈՒՍ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Անգաթայէն կը տեղեկացնեն թէ սովիէթ մեծ դեսպան Գարախանի տեղ Անգարայի դեսպան նշանակուած է Սովիէթ Ռուսիոյ արտաքին քոմիսէրութեան չէֆերէն Ռաբլինսքի որ ասկէ առաջ վարած է Լիթուանիոյ մօտ սովիէթ ռուս դեսպանութիւնը։ Տակաւին յայտնի չէ թէ նոր դեսպանը երբ պիտի գայ Թուրքիա։

ԱԹԱԹԻՒՐՔ ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ ՄԸ ՏՈՒԱԻ
Ի ՊԱՏԻՒ ԻՐԱՔԻ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԻՍՄԷԹ ԻՆԷՕՆԻԻ ՀԱՅԿԵՐՈՑԹԸ
Ի ՊԱՏԻՒ ՕՐՈՒԱՆ ՀԻՒՐԻՆ

ԱՆԳԱՐԱ 27.— Աթաթիւրք այսօր իր քէօշկին մէջ թէյասեղան մը սարքեց ի պատիւ Իրաքի արտաքին գործոց նախարարին որ մեր երկիրը այցելեց։ Վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւ ալ Անատօլու Ֆիւլիպին մէջ հացկերոյթ մը տուաւ բարեկամ Իրաքի արտաքին գործոց նախարարին։ Իրաքի դեսպանատունն ալ այս իրիկուն ժամը 10.5ին երեկոյթ մը պիտի տայ Անդարա Հալասի մէջ։

Մեր կառավարութեան հիւրը, Իրաքի արտաքին գործոց նախարար Նաճի Էլսուիլ հինգշաբթի իրիկուն պիտի մեկնի Անգարայէն և ուրբաթ օր հոս պիտի հասնի։ Մեր մեծայարգ հիւրին համար մասնաւոր յարկաբաժին պատրաստուած է Բեյա Բալասի օտար թագաւորներու յատուկ բաժնին մէջ։

Ցայսոր չէ թէ որքան ժամանակ Իսթանպուլ պիտի մնայ Նաճի Աբլ։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԸՄԲՈՍՏՆԵՐԸ
ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՆ ՌՄԲԱԿՈՃԵԼՈՎ
հիմնայատակ կործանել Պիլպաօ
ԵԹԷ ԱՆՁՆԱՏՈՒՐ ՁԲԼԱՑ
ՔԱՂԱՔ ՄՐ ԱՅՐԵԼՈՎ ՓՃԱՑԱԻ
ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷԿ ՁԵԿՈՅՑԸ

Տեսարան մը Պիլպաօ քաղաքէն, որ այժմ պաշարուած կը մնայ ըմբոստներուն կողմէ

ՍԱԼԱՄԱՆՔԱ, 27.— Պասքեան ճակատին վրայ կը չարունակուի ազգայնականներու յառաջխաղացումը։ Անոնք գրաւեցին Այպարի ամբողջ ճարտարարուեստի շրջանը։

Բռնեցին 3000է աւելի գերի և կարեւոր քանակութեամբ ռազմամթերք ձեռք բերին։

Ազգայնականները գրաւեցին նաև Վիլլալէն, Էրմօրան և Մալզական, իսկ նախորդ երեկոյ անցնելով Բիլպաոյ Տիբանկոյէն, տիրացան Տիբանկոյէն 500 մէթր հեռաւորութեան վրայ նոր դիրքի մը։

Ժամը 22ին, անոնք հասան Մարքինոյի դուռները, գրաւելով այս քաղաքին իշխող բարձունքները։

Պասքեան կառավարականները կործանեցին չքեղ թագամասեր, ինչպէս նաեւ Այպարի զինարանը՝ քաղաքին պարպուելէն առաջ։

(Շար.ը 2րդ էջ)

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ Կ’ԸՍԷ
“ՈՉԻՆՉ ԿՐՆԱՅ ԽԱԽՏԵԼ ՖՐԱՆՔԵԻՌՈՒՄԷՆ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԻՒՆԸ”

ՓՈՔՐ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄՈՒՐ ԿԸ ՄՆԱՅ

Ռումանիոյ թագաւոր ՔԱՐՕԼ

ԲՈՒՐԻՋ, 27.—«Լը Սուար» թերթին Պուքրէշի թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցած է Քարոլ թագաւորին հետ, որ յայտարարած է թէ ոչինչ կրնայ խախտել Ֆրանքոռումէն բարեկամութիւնը, որուն կապերը աւելի զօրաւոր են քան երբեք։ Թագաւորը աւելցուցած է.—

Կան պատմական, աշխարհագրական, տնտեսական և ազգայնական դէպքեր որոնք անփոխարինելի են։ Օրինակ՝ Փոքր Համաձայնութիւնը։ Շատ բան խօսուեցաւ այդ համաձայնութեան քայքայումին և բարեփոխութեան մասին։ Սակայն մեզի համար ան քանալին է Եւրոպայի այս մասին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ
ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԷՄ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻՆ
Դաշնութեան նոր համաձայնութիւն մը
ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԴԻՒԱՆԱԳԷՏՆԵՐԸ ՅՈՒԶՄԱՆ ՄԷՋ

(Նիւթը կարդալ 2րդ էջ)

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԻՆԷՕՆԻՒԻ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐԷԿ ՄԵԾԱՊԷՍ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԵՑԱՒ

(Շար. Ա. էջէն)

ման օրինագիծը ժողովին մէջ կարդաց Հանրօգուտ Շինութեանց գործավար Ալի Չէթին Գայա, մանրամասն բացատրութիւններ տուաւ այդ մասին։ Այդ պահուն ես Անգարայէն կը բացակայէի և թերթերու մէջ կարդացի առոնք։ Իմ վրաս դէչ տպաւորութիւն ըրաւ այդ ըսուածները զոր ես կարդացի չեզոք ընթերցողի մը հանգամանքով։ Խնդիրը կը դառնար 1929ին կնքուած պայմանագրութիւններուն վրայ և եղած քննադատութիւնները կարդալով ցաւեցայ ու ես ինքզինքս պժգացի։ Բայց ես իմ անձիս վրայ վստահ, Անգարա դարձայ, ժողովին մանրամասն առեհագրութիւնները կարդացի և զարմանքս ու զգացած ցաւս կրկնապատկուեցաւ։

«Ո եւ է հայրենակից, որ այս երկրին մէջ պաշտօն մը, պարտականութիւն մը կը ստանձնէ, պէտք է պատասխանատուութեան ոգի և գիտակցութիւն ունենայ։ Ու իր դիւրազգածութեան և ինքնապաշտպանութեան իրաւունքը այնքա՛ն բուռն կ'ըլլայ, որքան խոր ըլլան եղած քննադատութիւնները։

«Ընկերներ, ով որ պաշտօնէի մը յաջորդելով անոր գործերը կը քննէ պէտք է որ այս գործը խղճմտօրէն արդարութեամբ և ճշմարտասիրութեամբ կատարէ։ Որովհետեւ աշխարհի մէջ ամէնէն նուիրական բանը պատիւն է։ Ցարձակումէ զերծ են մեր ծնողքը, գոյքը, մարմինը՝ մարդկութեան արդի պայմաններուն մէջ, պատիւին պաշտպանութեան իրաւունքը ամէնէն նուիրականն է։ Երբ գործավար մը ապահով չըլլայ թէ իր յաջորդը, նախորդին գործերը քննած ատեն, խղճմտօրէն և ճշմարտութիւնը յարգելով չպիտի վարուի, չի համարձակիր պատասխանատու գործերու մէջ մնալ և կարեւոր Համաձայնութիւններու ներքեւ իր ստորագրութիւնը դնել։

Խնդրոյ առարկայ գործին մէջ պատասխանատուն միայն ես եմ, և Ալի Չէթինքայային տուած բացատրութեան միայն 1926ի պայմանագրութեան և իմ անձիս վերաբերող մասին պիտի խօսիմ ու պիտի հասկցուի թէ մենք գործած ենք օրուան պայմաններուն և պետութեան պէտքերուն համաձայն։

Ես քննադատուիլ կը սիրեմ։ Մասնաւորաբար քննադատելն ալ կը սիրեմ։ Հետեւաբար Ալի Չէթինքայային ինծի քննադատելուն չեմ ցաւիր։ Մենք խօսք տուած ենք որ Աթաթիւրքի վարչաձեւին մէջ մեր ըրած գործերուն հաշիւ մը տալը պատուոյ պարտք մը նկատած ենք (պատվոյի ձայներ և ծափահարութիւն). Գործուած յանցանք մը ծածկելու սովորութիւնը հանրապետական վարչաձեւին մէջ արմատացնելու հակառակորդ ենք (ծափեր)։ Մեծայարգ Չէթինքայա այս բաժէն յիշեց անունները անոնց որոնք այս գործին մէջ ինծի հետ պատասխանատու են։ Ցիշեց նախորդ հանրօգուտ շինութեանց գործավար և այժմ Բէչթայի դեսպան Պէհիճ Էրքինը, շատ կարող անձնաւորութիւն մը, խորհրդական Պիւրհանէտտին 60—70 տարեկան գործօն պաշտօնատար մը, երկրաչափ Մուխթար և Նազիֆ։ Իր կարգին պիտի խօսիմ նաեւ անոնց մասին։

Հիմա ընկերնե՛ր, ինչո՞ւ համար կնքեցինք 1929ի պայմանագրութիւնը։ Լօզանի դաշնագրին մասնաւոր մէկ յօդուածին համաձայն, պետութիւնը պարտականութիւն ստանձնած էր Թուրքիոյ մէջ գտնուող առանձնաշնորհեալ ընկերութեանց դիրքը պաշտպանելու պատերազմէն առաջ գոյացած պայմաններուն։ Մենք պարտաւոր էինք յարգել այս պայմանը։ Պէհիճ Էրքին չորս տարիէն և ես վեց տարի առաջ մէջտեղ բերինք նոր պայմանագրութիւնը։ Չէինք կրնար աւելի ուշացնել։

Արդ, ի՞նչ է պայմանագրութիւնը։ Կարելի չէ պայմանագրութիւն մը կնքել միայն մէկ կողմին շահը պահելով։ Երկու կողմին շահերը հաշտեցնելով կը կնքուի պայմանագրութիւնը։

Արդ պայմանագրութիւնը ստորագրուելէն ասդին անցան ութը տարիներ և հիմնովին փոխուեցան պայմանները։ Երբ այդ պայմանագրութիւնը կնքեցինք, ընկերութիւնը մասնաւոր նամակով մը խոստացաւ մասնաւոր գիծ մը շինել և չհարկադրել որ Էտիրնէէ երկաթուղին Ցունաստանի մէջէն անցնի։ Առաջին օրերուն այս մասին ուղեւորներու կողմէ գանգատներ եղան, այսօր փոխուած են պայմանները և մեր երեսփոխանները ձրի կ'անցնին այդ գիծին վրայէն։

Այս բացատրութիւնը տալէ վերջ Րէճէպ Բէքէր անցաւ երկաթուղիի գծին գնման համար եղած սակարկութեանց և հաշիւներուն և թուանշաններով ցոյց տուաւ անոնց էութիւնը։

ԷՐՈՅԻՆԻ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՄԸ ԵՐԵՒԱՆ ՀԱՆՈՒԵՑԱՒ ԱԳՍԱՐԱՅԻ ՄԷՋ

Էրօինի և թմրեցնող թոյներու դէմ մաքսերու և մենաշնորհներու վարչութեան բացած սաստիկ պայքարին աղջեւ ոպիոնի թոյնի փաքրիքները չչմած ու անշարժացած էին։ Ապահովութեան Տնօրէն Սայիհ Գըլըճ և իր օժանդակները արգօւան աչալըրներով կը հսկէին, այնպէս որ թմրեցնող թոյնի գաղտնի առուծախի գործը կասած էր, փախստական էրօին պատրաստողները և վաճառողներուն գրեթէ բոլորը արդարութեան ձեռքին տակ ինկած էին։ Այնպէս որ երկար ատենէ ի վեր հրապարակը թոյնի վաճառականներէն մաքրուած էր, չնչին մէկ երկու դէպքեր միայն պատահած էին։

Նախընթաց գիշեր Ապահովութեան պաշտօնեաներ էրօինի գործարան մը երեւան հանեցին։ Այս փաբրիքան Ագսէրայ Չէչմէ փողոց, թիւ 31 տան մէջ կը գտնուէր։

Խորհրդաւոր տունը

Չէչմէ փողոց 31 թիւ տունը կը բնակին Ջրավաճառ Մուսթաֆա և Պէյօղլուի հրչէջ գունդին պատկանող Րիզա և կինը Զէհրա։

Առենէ մը ի վեր, գիշերները դրացիներուն ուշադրութիւնը գրաւելու ատոփան տեսարաններ կը պարզուէին հոս, եկող գացող անպակաս էր, տունին աղջեւ զաղտագողի երթեւեկներ ու խօսակցութիւններ կ'ըլլային։ Դրացի կին մը դնաց ու տեսակցութիւնները կըրուեց ուր որ անկէ։

Ապահովութեան պաշտօնեաները շուտով հաստատեցին յայտնուած կասկածը. այս խորհրդաւոր տունը կ'այցելէր յաճախ էրօինի վաճառորդներուն ամէնէն հանրածանօթը՝ Ցովհաննէսը։

Վերջապէս, նախընթաց գիշեր, Հանրային Ապահովութեան պաշտօնեաներ, դատական արտօնագրով խուզարկեցին կասկածելի տունը։ Հոս, էրօինի պատրաստութեան յատուկ կարգ մը առարկաներ և գործիքներ ձեռք ձգեցին։

Քննութիւնները վերջացած չեն դեռ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԷՄ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ

Դանուբեան նոր համաձայնութիւն մը

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԴԻՒԱՆԱԳԷՏՆԵՐԸ ՑՈՒԶՄԱՆ ՄԷ

ՀՌՈՄ 27.— Մայիս 9ի իտալ. կայսրութեան տարեդարձին առթիւ գերման պատերազմ. Նախարար մարաջախտ Ֆոն Պլոմպէրկ պաշտօնապէս Հռոմ պիտի այցելէ։

ՓԱՐԻԶ, 27.— «Էօվր» թերթը կը գրէ թէ Մայիս 3ին Մուսոլինի և Ֆոն Նէօյրաթ պիտի տեսակցին Չեխոսլովաքիան դուրս ձգելով Դանուբեան համաձայնութիւն մը կընքելու մասին։

Հռոմի քաղաք. շրջանակներէն ստացուած լուրերու համաձայն ալ Զօր. Կէօրինկ ճշդած է մանրամասնութիւնները այս տեսակցութեան որ պիտի կատարուի ընդմէջ Մուսոլինիի և Հիթլէրի։ Գերմանիա և Իտալիա որոշած են աշխատիլ կեդր. և արեւել. Եւրոպայի մէջ ընդարձակ գետնի մը վրայ, ընդդէմ Անգլիոյ այն քաղաքականութեան որով ան կը ջանայ արեւմտ. նոր ուխտ մը կնքել։

Էտէնի եւ Վան Զէլանտի տեսակցութիւնը

ՊՐԻՒՔՍԷԼ, 27.— Դիւանագիտական շրջանակներ լուր կուտան թէ արտաքին նախարար Վան Զէլանտի հետ տեսակցած է Հայլէշիստանի Իտալիոյ կցումի ճանաչումին խնդրին շուրջ։

Կոմս Չիանօ Ալպանիա կը մեկնի

ՀՌՈՄ 27.— Կոմս Չիանօ բարձրաստիճան պաշտօնատարներու ընկերակցութեամբ վաղը (այսօր) կը մեկնի Թիրան։ Նախարարը Ալպանիոյ մէջ պիտի ընդունուի Ահմէտ Զօկու Թագաւորին և վարչապետ Քօթթայի կողմէ։ Կ'ըսուի թէ այս առթիւ ոչ մէկ պաշտօնական թուղթ պիտի ստորագրուի և թէ Կոմս Չիանոյի այս այցելութեան նպատակն է ալ աւելի ամրացնել Իտալիոյ և Ալպանիոյ միջեւ գոյութիւն ունեցող բարեկամութիւնը։

Ֆրանս. թերթերու կարծիքները

ՓԱՐԻԶ, 27.— Մուսոլինի-Կէօրինկ տեսակցութեան շուրջ «Ֆիկառօ»յի Հռոմի թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ իր թերթին ու Հռոմի մէջ շրջան ընող զրոյցներու համաձայն այս տեսակցութիւնները կապ ունին իտալ.գերման անտես. իրերօգնութեան խնդրոյն հետ երբ Եւրոպայի մէջ անհասկացողութիւն մը կամ ձգտում մը ծագի։ Սպանիական դէպքերուն յառաջ բերած խնդիրն ալ խօսակցութեան նիւթ եղած են երկու պետական մարդոց միջեւ։

Հռոմի բարձր շրջանակներուն մէջ վերջերս յառաջ եկած է միջազգային միջամտութեամբ մը սպանիական պատերազմին վերջ տալու մասին ի նպաստ հոսանք մը։

Կէօրինկ և Մուսոլինի իրենց վերջին տեսակցութեան մէջ պիտի պատրաստեն իրենց գործակցութեան մէկ ծրագիրը և հաւանաբար ջարկ մըն ալ պատրաստեն, ղուած Լոնտոնի քօմիթէին։—

«Էքօ տը Բառի» կը գրէ.— հաւանական է որ Իտալիա գերմանութեան յանձնէ Աւս ու Չեխոսլովաքեան։ Արդարեւ կերպով Իտալիա պիտի կրն և եուկօսլաւ համաձայնութիւ և հաւանաբար Ռումանիոյ համաձայնութիւն մը կնքել ջողի, բայց ասոնցմէ ալ պիտի տուի Գերմանիա։ Իտալիա կերպով կը քանդէ «Փոքր Համաձայնութիւնը» որ տարիներ կազմուեցաւ, բայց անոր մէջ լիա՝ աւերակէ ուրիշ բան գտնէ։

ԿՈՒՍԱԿԱԼԻՆ ԵՒ ՀԻՒՍԷՅԻՆ ՃԱՀ

ԴԱՏԸ ԴԵՌ ՉՎԵՐՋԱՑԱՒ

ԻԶՄԻՐ 27.— Կուսակալ հիտտին Իւլթինտաղի և բակագիր Պայ Հիւսէյին Եալչընի իրարու դէմ բացած նարկութեան դատավար այսօր տեղի ունեցաւ։ Դա րութեան Հիւսէյին Ճահիտ և ամբաստանեալները, դատախ րը և երկու կողմերու փաստ ները ներկայ էին։

Նախ Պ. Նէճմէտտին Գօճ «իսթինապէ»ով առնուած վկ թիւնը կարդացուեցաւ որու ոչ մէկ առարկութիւն ըրաւ Ճահիտ։

Ասկէ ետք, քաղաքապետու փաստաբանը, «Պիրլիքին» խորագրով յօդուածին Պ. Հիւ Ճահիտի կողմէն գրուած ըլլ տեսնելու համար առաջարկեց չել «Ազգամ» օրաթերթի Նէճմէտտին Սադըգը և նոյն գրին խմբագրական կազմը, լսելու համար որպէս հանրայ ւանց վկայ։

Ո՞վ կը հաւկուէ դատը

Պ. Հիւսէյին Ճահիտ խօս աւ և ըսաւ.

— Վկաներուն համար կութիւն չունիմ, վկայութեա սին ըսելիք ունիմ։ Ասկէ նախագահը լսուիլը ուզուած ներուն անունները հարցուց, առջեւկայ նիւթին կը բերենք օրը եկաւ հասաւ, միայն մէկ ցոյց տուին. այս վկային վկ թիւնը իրենց աննպաստ ըլլ նոր վկաներու ցանկ մը կ կը տեսնուի թէ ամէն նիւթ ներու նոր ցանկ տալով, տանէն, Զինաստանէն վկայ պիտի ձեռնարկեն և այսպէս տը պիտի քաշկռտեն առ Պէտք չէ թոյլ տալ ասոր։ դիրը փութով վախճան տալ մար մամուլի յանցանքներու տավարութեան յատուկ օրէն սահմանուած է։ Ես հինգ վեր արդարութեան կը օրէնքէ դուրս նոր քննութ տարելու և վկայ մտիկ ընել ծերով ժամավաճառ կ'ըլլա նաց որ մամուլի դատի մը անստորագիր կամ կեղծա գրուած գրութեան մը խմբա մամուլի օրէնքին 27րդ յօ համեմատ, դատարանին կողմէ պարտ արձակուած և վճիռ հաստատուած է։

Եւ Պ. Հիւսէյին Ճահիտ թանալու աւելիք երրորդ կան դատարանէն տրուած վճռ հաստատուածներ կարդալէ ետք,

— «Անհաւասա՛կ, խնդիրը քան պարզ և որոշ է, այլ ունկնդրելու «հիւնէր»ներու տալերնիդ կը խնդրեմ։

Քաղաքապետութեան փա

ՍՊԱՆԻՈՅ ԸՄԲՈՍՏՆԵՐԸ

ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՆ ՌՄԲԱԿՈԾԵԼՈՎ

հիմնայատակ կործանել Պիլպաօն

ԵԹԷ ԱՆՁՆԱՏՈՒՐ ՉԸԼԼԱՅ

Զօր. Մօլա կը սպառնայ

ՍԷՆ ԺԱՆ ՏԸ ԼԻՒԶ, 27.— Դիւանագիտական շրջանակները կը տեղեկանան թէ Զօր. Մօլա Պասք կառավարութեան իմացուցած է որ Պիլպաօ քաղաքը քարուքանդ պիտի ընէ, եթէ անձնատուր չըլլայ։

Վերջնական յարձակման նախօրեակին

ՀԷՆՏԱՅԷ, 27.—Րիւթէրի թղթակիցը կը հաղորդէ.—

Վիթօրիայէն առնուած տեղեկութեան մը համաձայն, Պասքերուն նահանջը խուճապի փոխուած է։ Զօր. Մօլա ճեղքած է Պիսքայի ճակատը, որով շատ պիտի դիւրանայ այդ նահանգին գրաւումը։

Կրկին ռմբակոծուեցաւ Մատրիտը

ՄԱՏՐԻՏ, 27.— Անպաշտօն աղբիւրներէ առնուած լուրերու նայելով, ապստամբները կրկին ռմբակոծեցին Մատրիտը. 17 հոգի մեռան և 45 հոգի վիրաւորուեցան։

Այսօր կէս գիշերին կրկին թնդանօթաձգութիւնը սաստկօրէն սկըսաւ երկու կողմէն Մատրիտի ճակատին վրայ։

Վալէնսիան ալ ռմբակոծուեցաւ

ՎԱԼԷՆՍԻԱ 27.— Այս առտու, կէս ժամ ռմբակոծուեցաւ Վալէնսիան երկու յածանաւերու կողմէ։ Կը կարծուի թէ այս երկու յածանաւերն են ապստամբ Քանարիա և Պալէարէս յածանաւերը։ Մեռեալներուն և վիրաւորներուն թիւը յայտնի չէ տակաւին։

Քաղաք մը հրաւմանդ եղաւ

ՊԻԼՊԱՕ, 27.—Պասքեան շրջանի նախկին մայրաքաղաքը Կէրնիքիա ամբողջութեամբ քարուքանդ եղած և բոցերու ճարակ դարձած է օդային յարձակումի մը հետեւանքով, որ արդիական պատերազմի պատմութեան մէջ աննախընթաց եղած է։

Ըմբոստ օդանաւեր ամբողջ երեք ժամ ռումբ նետեցին Կէրնիքիայի վրայ, առանց կանգ առնելու։ Հարիւրաւոր ժողովուրդ զոհ գացած է։ Քաղաքին բնակչութեան մեծ մասը ստորերկրեայ չոտեմարաններուն մէջ ապաստանեցան, իսկ հազարաւորներ ալ դաշտ կը փախէին։

Պասքեան նախկին խորհրդարանը և իր բակին մէջ գտնուող դարաւոր կաղնին հրաշքով անվթար մնացած են ռմբակոծութենէն։ Ոչ ռումբերը և ոչ ալ բոցերը վնաս չեն հասցուցած չէնքին։ Քաղաքին մնացեալ մասը կատարեալ աւերակոյտի մը վերածուած է։ Գրեթէ բոլոր փողոցները փլած տուներով անանցանելի դարձած են։

Ոչ միջամտութեան կոմիտէին կամաւորներու հարցը

ԼՈՆՏՈՆ, 27.— Զինուորական մասնագէտներու ենթաքօմիթէն քննեց Սպանիա գտնուող օտար կամաւորները ետ կանչելու խնդիրը։ Քօմիթէի բոլոր անդամները սկզբունքով ընդունեցին ետ կանչելու պարագան, բայց այս սկզբունքին գործադրութիւնը շատ դժուար է։

Ֆրանսայի առնելով զօր. Շըլոնկ առաջարկեց որ քննիչ յանձնաժողով մը ղրկուի Սպանիա։ Այս յանձնաժողովին պաշտօնը պիտի ըլլայ երկու կողմի զինուորական պետերուն դիմելով հասկնալ թէ ո՛րքան օտար կամաւոր կայ Սպանիոյ մէջ։

Եթէ շահագրգռուող տէրութիւններուն ամէնքն ալ ընդունին այս առաջարկը, պիտի հաղորդուի Վալէնսիոյ և Պուրկոսի կառավարութեանց։

Հավաս գործակալութեան թղթակիցը կը յայտնէ թէ՝ Վալէնսիոյ կառավարութիւնը պիտի ընդունի կամաւորները ետ կանչելու պայմանը, եթէ Արաբներն ալ օտար նկատուին։ Բայց Ֆրանքօ չպիտի ընդունի այս պայմանը։

ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ ԹԷՅԱՊԱՐԸ

Կիրակի օր ընտրուած բազմութեան մը ներկայութեան Բարք Օթէլի մէջ տեղի ունեցաւ Բանկալտանցիներու Լուսաւորիչ երգչախումբի թէյապարը։

Սրահը կանուխէն սկսաւ լեցնել։ Հրաւիրեալները կը հիւրասիրուէին յանձնախումբի համակրելի նախագահ Պ. Զէօմլէքճեանի կողմէ, որ ամէն ջանք կը թափէր ներկաներուն հանգիստը ապահովելու համար։

Սքաո ճաշի խանդավառ նուագը կրնայրոթը կը զուարթացնէր։

Ի նպաստ Լուսաւորիչ երգչախումբի թէյապարը իրական վայելք մը կըրաւ ըլալ ներկայ ճոխ բազմութեան։ Ներկաներուն կարգադիր յանձնախումբին կողմէ կը կազմէին Պ. Պ. Ս. Զէօմլէքճեան (նախագահ) Թօթոյան, վ. Էօզաճար, Օրք. Սիրէ, Վալանթին և Պիպիեան։

Ներկաներուն մէջ նկատուեցան Տօքթ. Դաւիթեան, Պ. Դաւիթ Ս. Ճէլմազ, Տէր և Տիկին ազգեան, Տ. և Հ. Գարագաշեան զոյգեր, Տէր և Տիկին Ագեան, զօրապետ Պ. Մ. Փափազեան, Պ. Դ. Կիւմիւշեան և Բրօֆ. Փասոսեան։

Լուսաւորիչ երգչախումբը որ օր մը կրնայ գնահատելի գործունէութեան մը կրցած է ցոյց տալ այս ներկայութեամբ, անդամ մըն ալ ցոյց տուաւ թէ գիտէ յամառօրէն աշխատիլ և սկսած գործը յաջողութեամբ պսակել։

Երգչախումբի անօրէն Խորհուրդը կը բաղկանայ Պ.. Պ. Ց. Աւետեանէ, Պ. Դանիէլեանէ, Ս. Պիպիեանէ և Ձէվահիրճեանէ։

ԴՈՐԹԱՎԱՐԱԿԱՆ յանձնախումբ մը բացուրիկ միջոցներ ձեռք առաւ Հարաւային սահմանագլուխին վրայի մաքսանենգութիւնը վերջ տալու համար։ Որոշեց արեւելեան և հարաւային նահանգներուն մէջ, գործելու միջոցները ի գործ պիտի դնէին.— 1.— Մեծաքանչ, բուռդեմ քամբակէ հիւսուածոներուն գինքն զգուշ։ 2.— Սուտէր Պանքի միջոցով բանալ փոքրաքանակ վարկեր հարուածուած տեղերու հարուածեալներուն։ 3.— Շահուրքէ, ապահովման տուրքէ, և ուրիշ եկամտական տուրքերէ զերծ պահել Սուտէր Պանքը։

ԴԱՏԱՐԱՆԻՆ ժամը 7.45ին բացարկութիւնը ընող չոգենաւին մէջէն ուղեւոր մը, որ կամրջակին վրայէն ծովը կը դիտէր, Սարայ Պուրնուի առջեւ ծովը ինկաւ և հոսանքին մէջ անյայտ եղաւ։

ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄՆԵՐԸ ապրանք պիտի նկատուին, եթէ արտածուին քար, պէյանամէնտ մը պիտի տան արտածուելէն առաջ։

քանը հետեւեալ կերպով ընդհմանրացաւ.

«Աչքդ Սէօզ» և «Բուրուն» լրագիրներու փաստաբանը բաւ թէ, կեղծանունով գրուած գրութիւններու համար պատասխանատուութենէ զերծ չկացուցանէր։

Պ. Էնիս Թահսինի փոխանորդ պաշտպանին բուն նպատակը ուղղուած է Հիւսէյին Ձահիտի դէմ և ոչ թէ «Ազգամ» լրագիրը։

Դատ քաշկռտուելուն մասին Պ. Հիւսէյին Ձահիտ պատասխանեց.

— «Դատը ընդհ. դատախազը կ'ներկայէ։ Ես առաջին նիստէն ի վեր ինձի ո՞ր օրէնքով, ի՞նչ իրաւունքով հարցում կ'ուղղուի կ'ըսեմ թէ դեռ պատասխանի կ'սպասեմ։ Ընդհ. դատախազը օրէնքի մը գոյութիւնը ընելու ըլլաը, իսկոյն պատասխանի պիտի տայի։»

ԹԱՂ. ԼՈՒՐԵՐ

ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԸ
ԱՅՍՕՐ ԿԸ ԳՈՒՄԱՐՈՒԻ

Վարչական ժողովը այս իրիկուն Պէյօղլուի Մատենադարանին մէջ նիստ կը գումարէ, ատենապետութեամբ Տիար Պետրոս Խորասանճիի որ հաւանած է ետ առնել իր հրաժարականը, կարգ մը պայմաններով, Ս. Պատրիարք Հօր և իր պաշտօնակիցներուն ու Տօքթ. Անտէ վահրամի կողմէ եղած դիմումներուն և տրուած հաւաստիքներուն վրայ։

Ժողովը իր այս իրիկուան նիստին մէջ պիտի զբաղի գլխաւորապար Բանկալթիի գերեզմանատան անփափկանութեան և ձնաւուց հատուցման դատերու փոխանորդնեբուն պահանջած վարձքի խնդրով և վազքի նոր օրէնքի տրամադրութեանց ուսումնասիրութեամբ, որ բոնց մասին իր տեսակէտը պիտի յայտնէ Իրաւագիտաց Ցանձնաժողովը։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԻՆ
ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

Կրօն. Ժողովը, երէկ, Ազգ. Պատրիարքարանին մէջ նիստ գումարելով Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ, զբաղեցաւ դիւրաւորաբար հետեւեալ խնդիրներով.

Ժողովին ներկայացաւ Գայաէրիի եկեղեցիին վրայ քահանայ ձեռնադրուող Նորընծայ Տ. Հայկազուն որուն յորդորական մը խօսելով Ս. Պատրիարքը, զգացուց իր կատարելիք պարտականութեանց կարեւորութիւնը և յաջողութիւն ու ողջերթ մաղթելով, օրհնեց զինքը։

Տէր Հայրը վազը, կամ առաուաւեղն Ուրբաթ իրիկուան կառախումբով պիտի մեկնի իր պաշտօնատեղին, առանց սպասելու իր քառասունքին լրանալուն, քանի որ իր Գայաէրիի մէջ ներկայութիւնը անհրաժեշտ է, հոն ուրիշ կրօնաւոր չգտնուելուն։

Մարտ Վրդ. տակաւին հիւանդ ըլլալով, չպիտի կրնայ 15 օրէ առաջ մեկնիլ։

Ժողովը ընդունեց Սամաթիոյ քարոզիչ Տ. Յոսրով վրդ.ի հրաժարականը։

Վաւերացուեցաւ քահանայական ընծայացուներու մասին պատրաստուած հրահանգը։

Կարգացուեցաւ Ղալաթիոյ Թաղ. Խորհուրդին մէկ գիրը, որով կը խնդրէր դպրութեան չորս աստիճանները տալ 3 դպիրներու։

*** Ուսուցչաց Օգնութեան Ընտուկի Հոգաբարձութեան խնդրանքը՝ Պէյօղլուի եկեղեցիին մէջ հոգեւոր համերգ մը կազմակերպելու մասին՝ մերժեց Կրօն. Ժողովը, հակառակ գտնելով Հայ եկեղեցւոյ կանոններուն։

Եէշիլքեյի Թաղեցիներուն կողմէ Տէր Ծուսիկ քհնյ. Քէբէսթէճեանի պաշտօնավարութիւնը պահանջող հանրագրութիւն մը մատուցուած էր։ Որոշուեցաւ տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին յանձնել սոյն հանրագրութիւնը ստուգելու համար ստորագրութեանց վաւերականութիւնը։

Ժողովը վաւերացուց Սամաթիոյ Տիար Վարդան Ագանիկեանի ընտրութիւնը Գալըքըլի գերեզմանատան յանձնաժողովի անդամ։

ՍԻԻՐԻԱՆԻՆԵՐՈՒ Նոր Պատր. Փոխանորդ Տ. Թոմա Եպիսկ. Շաբաթ Իսթանպուլ ժամանած է։ Կիրակի օր պիտի պատարագէ և քարոզէ Գրանաւ լայի Սիւրիանի եկեղեցիին մէջ։

ՍԻՆԷ ԱԶԱՔ

այս Շաբաթ-Կիրակի ակսեալ կը ներկայացնէ պատմական ֆիլմ մը

Յիսուսի կեանքը

ինչպէս նաեւ Սիմոն Սիմոնի «ԿԱՆՉՆԱՑ ԼԻՃԸ» որ յաւելուածաբար պիտի ներկայացուի։

ՕՐ. ՄԵԼԻՆԷ Բ, ՇԷՆԵԱՆ
Պ. ԿԱՐՊԻՍ ՇԱՇՊԱԶԵԱՆ
ՆՇԱՆՈՒԱԾ

Սամաթիա — Կեդիկ փաշա
25 Ապրիլ 1937
Մեր չնորհաւորութիւնները

ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ
ԽԱՂՈՂԻ ԱՅԳԻՆԵՐԸ

Հայաստանի խաղողի այգիներու տարածութեան քառորդ մասը կը գտնուի Ղամարլուի շրջանին մէջ, որ յայտնի է խաղողի ընտիր արտադրութեամբ։ Անցեալ տարի Ղամարլուի շրջանի տնտեսութիւնները արտածած են 8,000 թօնօ թարմ խաղող։

Այժմ ամէն տեղ այգիներու աշխատութիւնները սկսած են։ Խաղողի նոր այգիներ տնկուած են մասնաւորապէս Նարիմանլուի են. թաշրջանի Թրքական տնտեսութիւններուն մէջ (40 հէքթար)։

ՋԱՆԳՈՒԻ ԱՓԵՐՈՒՆ
ՊԱՏՆԷՇՈՒՄԸ

Ջանգու գետի ափերը հեղեղներէն պաշտպանելու համար 2—2ուկէս մէթր բարձրութիւն ունեցող թումբերու կառուցման ձեռնարկուած է։ Ջանգուի ամբողջ երկարութիւնը 143 քիլօմէթր է, որուն 38 քիլօմէթրը միայն պիտի պատնէշուի։ Այդ աշխատանքները կատարելու համար նախատեսուած է 402հազար խորանարդ մէթր հող։

Մինչեւ Սեւանայ լիճին մօտերը պիտի քանդուին նախնական կամուրջները և անոնց տեղ 7 նոր կամուրջներ պիտի շինուին։ Բոլոր այս աշխատանքները պիտի աւարտին 1938ին։

ՄԵԾ ՏՕՆԱՎԱՃԱՌ
ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

Այս տարի, Մայիս 1ի տօնին առիթով Հայաստանի ներքին Առեւտրական Ժողովրդական կոմիսարիատը, գանազան շրջաններու մէջ, Ապրիլ 15էն սկսեալ բացած է մեծ տօնավաճառներ։ Իրենց մասնակցութիւնը պիտի բերեն տեղական արդիւնաբերական և առեւտրական կազմակերպութիւնները։

Տօնավաճառի ընթացքին, խանութներու մէջ վաճառքի պիտի հանուին աւելի քան մէկ միլիոն րուբլիի կտորեղէն, մէկուկէս միլիոն րուբլիի պատրաստ հագուստ, կօշկեղէն, ինչպէս նաեւ արդիւնաբերական բազմատեսակ ապրանքներ։

Երեւանի մեծ տօնավաճառին մասնակցին Ն. Բայազէտի, Մարտունիի, Ապարանի, Դիլիջանի և այլ մօտակայ շրջանները։

ԶԱՏԿԱԿԱՆ
ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻԱՆԵՐ
ՅԻՍՈՒՍԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻՆ ՎՐԱՅ

Ս. Պատարագը պիտի տարածուի անթելի միջոցաւ

Երուսաղէմէն հասած նամակ մը կը տեղեկանանք թէ՝ Ս. Զատկի առաւօտուն (2 Մայիս) պիտի պատարագէ Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկ. Նշանեան և Ս. Գերեզմանին դրան առջեւ Ամեն. Թորգոմ Ս. Պատրիարք «Հայր մեր»էն յետոյ պիտի տայ զատկական պատգամն ու իր հայրական օրհնութիւնները։

Ս. Գերեզմանին վրայ մատուցուելիք Ս. պատարագի արարողութիւնը պիտի տարածուի անթելով, սկսեալ առտուան ժամը 7.30էն մինչեւ 8.30։ Երուսաղէմի անթելի կեդրոնէն այս պարագան պիտի ծանուցուի հայերէգ և անգլիերէն լեզուով։

ԳԱՏԸԳԻՒՂի Թաղ. Խորհուրդը չգոհացուցիչ գտնելով Տիար Թաղեոս Նալպանտեան իր ներկայացուցչութիւնը, պիտի կրկնէ իր պահանջը՝ 15 օրուան մէջ։

Այրի Տիկին Բերկրուհի Ճ. Ճէզվէճեան և զաւակները՝ Սեպուհ, Մելինէ, Գրիգոր և բոլոր ազգականները ցաւօք սրտի կը ծանուցանեն մահը

ՏԻԱՐ ՅՈՎՆԱՆ ՃԷԶՎԷՃԵԱՆԻ

իրենց սիրելի ամուսնոյն, հօր և աղզականին, որ յետ կարճատեւ հիւանդութեան, կնքեց իր մահկանացուն։

Թուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը պիտի կատարուի վաղը, 29 Ապրիլ ժամը 15ին, Պագըրքէօյի Մնուճեդ Ս. Աստուածածին եկեղեցին, ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի տեզւոյն Ազգային գերեզմանատունը։

Մասնաւոր մահագդ ղրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբրեւ նկատել։

ԾԱՆՕԹ.— Կառախումբը Սիրքէճիէն կը մեկնի ժամը 14.20ին։

Այրի Տիկին Վարդուհի Ֆրէնկեան, Օր. Ալին և Պր. Մարտիկ Ֆրէնկեան, Տէր և Տիկին Վահրամ Կեսար, Տիար Ազատ Կեսար իրենց չնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք անձամբ կամ գրաւոր ցաւակցութիւն յայտնեցին՝ ՏԻԱՐ ՄԿՐՏԻՉ ՖՐԷՆԿԵԱՆԻ մահուան տխուր առթիւ։

ԳԱՐԱԿԻՕԶԵԱՆ Ազգ. Որբանոցի Խնամակալութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է Տէր և Տիկին Հայկ Մաֆեանէ մէկ գառնուկի միս 2ուկէս քիլօ բրիձ, կէս քիլօ կարագ, 2 թիթեղ մածուն և 1 ոսկի՝ իրենց ողբացեալ եղբօր կարօ Թովմասեանի մահուան երկրորդ տարելիցին առթիւ, հանգուցեալ Տիար կարապետ և Տիկ. Արաքսի Սալըբեաններու զաւակներէն՝ 15 ոսկի իրենց ծնողաց յիշատակին և Օր. Ժաքլին Պալեանէ՝ մէկ գառնուկ։

ՕՐ. ՍԻՐՎԱՐԴ ԵԱԶՄԱՃԻԵԱՆ
Պ. ՍՏԵՓԱՆ ՔԻՐԻՇԵԱՆ
ՆՇԱՆՈՒԱԾ

Սկիւտար — Բերա
25 Ապրիլ 1937
Մեր չնորհաւորութիւնները

ՌԱՏԻՕ
ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ
Այսօրուան Ցայտագիր

Իսթանպուլ

18.30 բլաքով պարի երաժշտութիւն, 19 Մանկապաշտպան միութեան մասին զրոյցներ, 19.90 մանուօլինի երգահանդէս, Պէրք և ընկերները, 20 Նէզիհէ և ընկերները արեւելեան երաժշտութիւն և թուրք ժողովրդային երգեր, 20.45 Պիմէն Շէն և ընկերները արեւելեան երաժշտութիւն և թուրք ժողովրդական երգեր, 21,15 օրքէսթըր, 22,15 ժամանակ և սակարանի լուրեր, 22,30 երգ Օրխոյդ Մայայի կողմէ։

ՎԻԷՆՆԱ

18.20 երաժշտութիւն, 20,35 վիեննական երգեր, 21,20 զուարճալի քոնսէր, 23,21 երգ և երաժշտութիւն, 24,35 լուրեր։

ՊԵՐԼԻՆ

17.50 քոնսէր, 19.05 նուագ և երգ, 20.20 զուարճալի երաժշտութիւն, 22.05 երգ և նուագ, 23.35 զուարճալի երաժշտութիւն և պարի եղանակներ։

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ

18,05 գաշնակի քոնսէր, 19.05 սալօնի օրքէսթր, 20.35 Այտա օրքեսթրան, 21.25 կրամօֆօն, 21.45 երգ, 24.15 պարի եղանակներ։

ԻՒՕՖՒԷՇԻՆ
ՌՕՄԱԹԻԶՄԻՆ ՄԻԱԿ ԴԵՂԸ

Իւոճրէֆինը բացարձակ կը դադրեցնէ յօդացաւը, սիաթիքի ցաւերը, ասիս իւռիք եւ օֆաօլաթները կը հալեցնէ, 40 տարեկանէն վեր եղողներ անպայման երկու ամիսը մէկ շիշ պէտք է գործածեն։

Իմաստասիրական Կարծիքներ

ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԵՐԱՋ

Գրեց՝ ԳԱՌՆԻԿ ՍԻՆԱՆԵԱՆ

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Իրականութեան թէ երազի կեանքին մէջ կը պատկերին համատիպ նոյն մտածումները, նոյն զգացումները, նոյն կիրքերը, նոյն յոյզերը, նոյն հրճուանքները, նոյն վիշտերը, նոյն ժպիտները, նոյն արցունքները, և վերջապէս բոլոր նոյն և նման նիւթային և իմացային երեւոյթները։

Արդեօք հնա՞ր է համարել երազը իբր սոսկ անդրադարձ պատկերումը, կրկնումի տարազի տակ, իրական կեանքի երեւոյթներու, գոյացած իմացումի յօրինուածին մէջ, երբ անջատուած է ան արտաքին աշխարհէն, մեկուսացած, ինքնամփոփուած։

Բայց այն ատեն, հարկ էր որ, երազը պատկերէր լոկ անցեալին և ներկային իրերն ու իրողութիւնները, մինչ կը պատկերէ ան նաեւ երեւոյթներ, որոնք չունին ո և է կապ անցեալին ու ներկային հետ, որոնք անակնկալ տեսիլներ կըկազմեն, որոնք նորանոր եղելութիւններ կ'ընծայեն, թո՛ղ պատկանին նոյն իսկ անցեալին կամ ներկային իրենց բոլոր բաղկացումի տարրերը։

Չէ՞ մի որ արդէն իրականութեան մէջ եւս ո և է նոր եղելութիւն, ո և է նոր երեւոյթ, իր կազմային տարրերուն մէջ, նոյն հանգամանքը կը պատկերէ, և իր վերյուծումի պայմաններուն մէջ, ոչինչ նորութիւն կ'ընծայէ։ Նոյն տարրերը՝ որոնք նորանոր բաղադրումի տարազներու տակ, նորանոր այլազան եղելութիւններ, նորանոր այլազան երեւոյթներ կը ցուցադրեն։

Երազը իմաստասիրութեան պատմութեան դարաւոր ընթացքին մէջ, զանազան տարազներու տակ է բացատրուած, մեկնուած։ Եւ բոլոր այս բացատրութիւնները, մեկնութիւնները, իրենց բնազանցային թէ նիւթապաշտային պայմաններուն մէջ, չեն կրցած ճշդել իրապէս երազին էական հանգամանքը։

Երազը՝ քաղաքակրթութեան նախնական շրջաններուն մէջ, ապագայ եղելութիւններու նախատեսիլը կը համարուէր, և այլազան մեկնիչներ, այլազան տարազներու տակ, կը ջանային բացատրել զայն։

Երազահանութիւնը, իր այս ձեւին մէջ, մասնաւոր արհեստ մը եղած էր, գլխաւորաբար հին Եգիպտոսի, Ասորեստանի և Քաղդէաստանի մէջ, և իր ընդհանուր առումով, կը կոչուէր մոգութիւն։

Մոգերը՝ իրենց կերպակերպ գուշակութեան պաշտօններուն մէջ, մասնաւորաբար, երազահանի պաշտօնը ունէին։ Կը մեկնէին անոնք երազները, այլազան աստղագիտական տարազներու մէջ, այլազան իմաստներու տակ։ Կը նկատէին անոնք երազը իբր նախապատկերը եղելութեան մը, որ պիտի գոյանար աւելի կամ նուազ մերձաւոր ապագայի մէջ։ Եւ իրենց այս նկատումին տակ, երազ և իրականութիւն կը նոյնանային իրենց յօրինուածին մէջ, տարբեր պայմաններու, տարբեր հանգամանքներու տակ պատկերուած։

Ոչինչ ունէր գիտական տարազ, երազի այս կերպ մեկնութիւնը։ Միայն թէ, հաւանական է որ, մոգերը, իրենց բնախօսական կազմութեանը մէջ, ունենային մասնաւոր յատկութիւն մը, մագնիսական հզօր ոյժ մը, խորաթափանց իմացում մը, ու կարող ըլլային տեսնել, այսինքն գուշակել, աւելի կամ նուազ որոշ պայմաններու մէջ աւելի կամ նուազ մերձաւոր ապագայի եղելութիւնները։

Երազին մեկնութիւնը կ'ստանայ տակաւ գիտական հանգամանք ընդհանուր գիտութեան, և գլխաւորաբար, կենսաբանական գիտութեան ու անոր հետ միասին հոգեբանական գիտութեան զարգացումին զուգահեռ։ Թէպէտ չըլլայ հընար երբեք մարդկային իմացումին սահմանել, վճռել, բացարձակօրէն, երազին էութիւնը, ինչպէս իրականութեան ալ իսկութիւնը, իրերու և իրողութիւններու տարազին տակ։ Ամէն մեկնութիւն, ամէն բացատրութիւն կը մնայ ու պիտի մնայ բանտուած սոսկ կարծիքի անձուկ սահմաններուն մէջ։

Բնազանցային գիտութիւնը, որ է բնազանցային հոգեբանութիւնը, կը մեկնէ երազը վերացային տարազի մէջ, կը բացատրէ զայն իբր պատկերումը հանդէպ իմացումին, այլազան անցեալ և ներկայ իրերու և իրողութիւններու, երբ անջատուած է ան արտաքին աշխարհէն, երբ ամփոփուած է ան ինքն իր մէջ, ու կը նկատէ զայն շղթայում մը երեւոյթներու, տարտամ, մշուշապատ շատ յաճախ, քանի կը խուսափի բանականութեան հակակշիռէն, որ նոյն պահուն զոգցես կը հանգչի, քաշուած իր պատեանին մէջ։

Բնազանցային հոգեբանութիւնը, այս պայմաններուն մէջ, չուզեր նկատի առնել թէ, երազը ոչ միայն անդրադարձումը կը կազմէ անցեալ և ներկայ իրերու ու իրողութիւններու, այլեւ կը պատկերէ իրեր ու իրողութիւններ, որոնք չունին և չեն ունեցած գոյութիւն։ Անոնք կ'ընծայեն երեւոյթներ որոնք գուցէ պիտի գոյանան ապագայ ժամանակներու մէջ, կամ թէ չպիտի գոյանան իսկ երբեք։

Մինչ նիւթապաշտ հոգեբանութիւնը կը ջանայ զայն բացատրել գիտական տարազի տակ, ու կը նկատէ զայն ուղեղային բջիջներու գրգռումին արտաբերումը, այլազան ազդակներու ներգործութեանը տակ, իրերու ու իրողութիւններու պատկերումին մէջ հանդէպ իմացումին, բայց չի կրնար ճշդել անոր ինքնութիւնը առարկայօրէն։

Եւ քանի գիտութիւնը եւս անկարող է սահմանելու երազին էութիւնը ու անոր գոյացումին պատճառները, իրենց համակ ստուգութեանը մէջ — և արդէն ի՞նչ հնար է սահմանել — երազին բացատրութիւնն ալ կը կազմէ սոսկ ենթադրութիւն, կարծիքի հանգամանքի տակ։

Չէ՞ մի որ, գիտութիւնը եւս կը բնազանցէ իր բացատրութիւններուն մէջ երազին վերաբերումով, երբ կը պակսին իրեն փորձարկութեան միջոցները, վերյուծումի և համադրութեան տարազներու տակ, կարենալ ճշդելու համար, զէթ յարաբերային պայմաններու մէջ, անոր ինքնութիւնը։

Այլ երբ չէ հնար բացատրել ըստուգօրէն երազին էութիւնը, արդեօք հնա՞ր է ճշդել վճռօրէն իրականութեան իսկութիւնը։

Բոլոր այն բացատրութիւնները, գիտական թէ ոչ գիտական, որոնք կ'արտայայտուին իրականութեան գոյութեանը նկատումով, ոչ այլ ինչ են բայց եթէ սոսկ բնազանցային մեկնութիւններ, մակերեսային մտածումներ, ծանծաղային հայեցումներ, նոյնաբանութիւններ, մինչեւ սկզբունքի կրկանումներ։

Իսկ այս պայմաններուն մէջ, երազ և իրականութիւն կը նոյնանան, կը համարժեն, կ'ընծայեն նոյն երեւոյթ, նոյն հանգամանք, և չէ հնար զանազանել զանոնք, իրենց էութեանը մէջ։

Երազ թէ իրականութիւն՝ պատկերներ են սոսկ համարժէք, որ կը գծագրուին հանդէպ իմացումին, և որոնց անհնար է թափանցել իսկութեանը, մարդկային անզօր մտքին համար։

Արդեօք ցնո՞րք, արդեօք պատրա՞նք կ'ընծայեն իրերն ու իրողութիւնները, ինչպէս և երազը։ Գուցէ այո՛, գուցէ ո՛չ։

Բայց սա յայտնի կը թուի թէ, մարդուն ներքին և արտաքին ըմբռնումի գործիները չեն կրնար բացարձակ ստուգութեան չափանիշեր նկատուիլ և չէ հնար վստահիլ անոնց տարողութեանը։

Գուցէ ցնորք, գուցէ պատրանք ըլլան բոլոր այն տպաւորութիւնները, զորս կ'ունենայ մարդ իրերու ու իրողութիւններու վերաբերումով։ Լաւագոյն չըլլա՞ր ուրեմն, նկատել զանոնք, իրենց երեւութային հանգամանքին մէջ սոսկ, առանց ճգնելու թափանցել անոնց իսկութեանը, առանց ջանալու բացատրել անոնց իրականութիւնը։

Իրերն ու իրողութիւնները, ինչ որ ալ ըլլան իրենց ինքնութեանը մէջ, պիտի ընծայեն միշտ երեւոյթներ, զէթ մարդուն իմացումին համար, որ, ինքն իր մէջ, արդէն դատապարտուած է յար խաբկանքի, սխալանքի, քանի թերատ, անկատար է իր յօրինուածին կազմաւորումը։

Չէ՞ մի որ, եթէ մարդուն իմացումը կազմաւորուած ըլլար տարբեր պայմաններու մէջ, իրերն ու իրողութիւնները եւս պիտի պատկերէին հանդէպ իրեն տարբեր տարազներու տակ։ Եւ չէ՞ մի որ, արդի պարագաներու մէջ իսկ, նոյն պայմանները կը գոյանան երբեմնակի, ու կը նկատուին, թո՛ղ ըլլայ ճիշտ կամ անճիշտ, ախտաբանական երեւոյթներ, իբր անսովոր տարազներ սովորական տարազներու յարաբերումով։

Բայց արդեօք, սովորական նկատուած երեւոյթները կարելի՞ է համարել վճռական չափանիշ իրականութեան։

Միամտութիւն չպիտի՞ ըլլար այդ, եթէ ոչ յաւակնութիւն։

Գուցէ տարբեր հողագունտերու վրայ, տարբեր էակներ, տարբեր պայմաններու մէջ կ'ըմբռնեն իրականութիւնը իրերու ու իրողութիւններու տարազին տակ, իրենց զգացական գործիներուն և իմացումի յօրինուածին կազմաւորմանը յարաբերումով։

Իրականութիւնը խորհուրդ մըն է մարդկային իմացումին համար, և պիտի մնայ միշտ խորհուրդ։

Իմաստասիրութիւն թէ գիտութիւն, իրենց բոլոր ճիգերուն, ոգորումներուն մէջ, հարկադրուած են խոստովանելու իրենց բացատրութիւններուն ճղճիմութիւնը, իրենց մեկնութիւններուն գաճաճութիւնը իրականութեան Սբինքսին հանդէպ։

Եւ այսպէս ինչպէս իրականութիւնը, նոյնպէս և երազը, իրենց բնախօսական-հոգեբանական յօրինուածին մէջ երկու համարժէք երեւոյթներ, միշտ առեղծուած պիտի մնան հանդէպ մարդկային իմացումին, իրենց իսկական ինքնութեանը յարաբերումով։

ՀԱԿԱԼՐՏԵՍ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ԱԺԱՆՆԵՐԸ ԻՆՉՊԷ՞Ս ԿԸ ԾՊՏԻՆ

Պրիճիթ Քէլէն Պրբթօն կով մըն էր արտաքուստ, դանդաղ ապուշի նայուածքով, մինչ ամէնէն գործունեայ պաշտօնեան ՄԱԼԷԶԷՐՊ ԾԱՌՈՒՂԻԻ ԹԻԻ 10 ՊԻՒՌՈՅԻՆ

Ո՞վ էր Պավէլ Քլաբբէր գերմանացի լրտեսը

Երբ Պրիճիթ Քէլլէն դռնապանին սենեակը մտաւ, Մատամ Օկիւսթ Ալէու ըսաւ.

— Պրիճիթ, երէկ իրիկուն ցըրուիչը երկու անգամ եկաւ, հիմա ուր որ է նորէն պիտի գայ, յանձնարարուած նամակը չուզեց ինծի յանձնել. յետոյ ուրիշ երկու հոգի ալ եկան. շիտակը ես առաջին անգամ է որ կը տեսնեմ այս թիփերը։

Պրիճիթ Քէլլէն հազիւ երկու օրէ ի վեր Պավէլ Քլաբբէրի գրասենեակը մտած էր, իբր պիւռօի սպասուհի։

Մէօսիէօ Քլաբբէր երբեք այցելու չէր ընդուներ. սպասուհին անբացառ «պարոնը դուրս ելած է» կ'ըսէր դուռը բանալէ ետք, պարոնը հարցնողներուն։

Քիչ մը խորհրդաւոր Գերմանացի մըն էր Պրիճիթին բաթրօնը։ Քառասունըութը ժամ առաջ երբ անոր ներկայացաւ, հետեւեալ խօսակցութիւնը անցաւ պաշտօն խնդրող աղջկան և պարոնին միջեւ։

— Ֆրանսացի՞ էք։

— Այո՛, Օրնցի եմ, Տօմֆրօնցի տասնըչորս տարիէ ի վեր սպասուհի եմ. հինգ հատ բարւոք պաշտօնավարութեան վկայական ունիմ։

Պրիճիթ Քէլլէն բոլոր կեանքը պատմեց և ցոյց տուաւ թուղթերը։

— Հիմա աղջիկս, ըսաւ Մ. Քլաբբէր, ես ալ գերմանացի եմ, դժբաղդաբար ֆրանսերէն աղէկ չեմ գիտեր. գիտե՞ս ինչու սպասուհիի պէտք ունիմ, պարզապէս եկող գացող այցելուին «Մէօսիէօ Քլաբբէրը դուրս ելաւ» ըսելու համար։

Մ. Քլաբբէր աչքին ծայրովը կը նայէր գիւղացի աղջկան, յետոյ շարունակեց.—Ըսի թէ ոչ ոք կ'ընդունիմ պիւռօիս մէջ, չեմ հանդուրժեր որ զիս անհանգիստ ... սակայն լամբակին վրայ շահ... տէքօռասիօն ունեցող պարոն... այցելութիւնը ամէն ատեն ... է ինծի, միմիայն անիկա է ... ցառութիւն կը կազմէ։ Ուստ... լամբակին վրայ շահպրակի ... ռասիօն կրող պարոնը գալու ... անմիջապէս ներս պիտի առնե... իմ քովս առաջնորդես, հասկ...

— Այո՛, մօնսիէօ Քլ... խիստ լաւ հասկցայ, իմ պ... պիւռօին դուռը զարնող ո և է ... պարոնը դուրս ելած է ըսել է ... բացառութիւն կը կազմէ լամ... վրայ շահպրակի տէքօռասիօն ... պարոն մը. միայն, զոր պ... ընդհուպ ձեր մօտ առաջնորդ...

— Այո՛, ճիշդ այդպէս, ... այդ է միայն քու պաշտօնդ... ուրիշ բան մըն ալ, այն ալ ... թէ իմ պիւռօիս մէջ չեմ ուզ... մտնես, ոչ իսկ մաքրութիւն ... լու համար չեմ ուզեր որ ... բես իմ աշխատանքս, առաւ... ճիշդ եօթը յիսուն վայրկեան ... ցած պիտի գաս, ես տասը ... կեան աւելի ուշ, այսինքն ... կուգամ, կէս օրին միասին ... պիտի ելլանք, իսկ յետ մի... աշխատութիւնը կը սկսի ժամը ... և կը վերջանայ ճիշդ 18ին։

(Շար.ը 7րդ էջ)

ՕԳՏԱԿԱՐ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԲՈԼՈՐ ՏԻԿԻՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՏԻԿԻՆՆԵՐ, ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԳԵՂԵՑԿԱՆԱԼ

Գործածեցէք միմիայն ծանօթ sroկիus

ՏԱՃԱՏ ԿԻՒԼԷՐԻ (ՏԷՐՏԷՐԵԱՆ)

Arda ԵՒ Biricik Acı badem

անզուգական և հրաշալի քռէմները, որոնք մասնաւոր թարմութիւն գեղեցկութիւն մը կուտան մորթին, կ'անհետացնեն բիծերն ու դէմքի խորշումները և շնորհիւ իրենց բովանդակած բուսական նիւթերուն, կը զօրացնեն և կը սնուցանեն մորթը։

Կը ծախուի՝ Պէյօղլու, Հաճօբուլօ բասաժ թիւ 38, Տաճատ Տէրտէրեանի (Կիւլէր), անուշահոտութեան մեծ վաճառատունը, ինչպէս նաեւ բոլոր դեղարաններուն և նման հաստատութիւններուն մէջ։

ԵՐԳԻԾԱՆՔԻ ԲԱԺԻՆ

ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ ԿՈՎԸ

Սկիւտարի որբանոցին կիրակի օրուան հանդէսին արտասանուած է այս ոտանաւորը, զոր իր զուարթ ոճին համար յարմար նկատեցինք տալ մեր ընթերցողներուն:

Կով մը ունի մեր որբանոց,
Նուէր եղած մեր որբ տղոց,
Դեղին, առողջ կովն է սիրուն
Ափսոս որ չէ եղեր կթուն:

Տասն ամիսէն պիտի ծնանի,
Թէ մինչ այդ օր լաւ սնանի,
Թէ ոչ շուտով կ'ըսեն սատկի,
Նուիրատուն ալ կ'սրտմտի:
Մասնաճիւղին եղաւ խնդիր,
Օգտագործել կերպով մ'ընտիր,
Մին կը պէդէր «չարժեր ծախսել,
Լաւ է ծախել, քան թէ մսխել»:
«Ոչ, կը պնդէր կենդանասէր,
Պահենք, ջամբենք առնենք
կաթ, սեր,
Ուտեն, խմեն տկար որբեր,
Ազգն ալ տեսնայ խնամքը մեր:»
Մի քանիներ «ոչ, ոչ», կ'ըսեն,
«Պիւտճէն բաց է, տասն ամիսէն
Կովը կ'ուտէ բաբէլ հարիւր,
Զենք կրնար տալ որբերուն ջուր:
«Մի, մի վիճիք, իմ տեսակէտ
Այս է»» կ'ըսէ մէկ հաշուագէտ:
«Մորթենք կովը, ծախենք մորթը,
Միսն ու փորոտիք ուտէ որբը,
Մատաղ ըլլայ նուիրողին
Ննջեցելոց յիշատակին:»
«Մորթել, մեղայ, այս ի՞նչ
փորձանք,
Պիտի քշուինք կովի յորձանք.
Խնդիրն անլոյծ եղաւ անել
Կովին գործը ինչպէ՞ս ընել:
Ծախե՞լ, մորթե՞լ, պահե՞լ թէ ոչ
Նուէր կովը ետ տալ տիրոջ
Որոշում մը գտնել պէտք էր
Որ մասնաճիւղն ալ փրկուէր:
Նուիրատուն կաթի համար
Տուաւ կովը: Զմեռ ամառ:
Մէկիկ մէկիկ ծախսը օրուան
Քննենք ըսին միաբերան
Վեր կանչեցին Լեւոն աղան
Թէ կովաբոյծ թէ դռնապան:
Մանրակրկիտ ըրին հաշիւ
Ութն դահեկան ծախսն էր հազիւ:
Ժողովականք շունչ մ'առին
Որբանոցը ապագային
Պիտի ունենայ կով մը կթուն
Թէ առատ կաթ, հորթ մը սիրուն:
Այցի գացին տեսան Ճէյլան
Կովը սիրուն շատ պատուական
Հարցին իրար «ութը դահեկան,
Լաւ հաշուա՞ծ ենք ճի՞շդ է սակայն
Երկու ամիս փորձի շրջան
Որոշեցին ու մեկնեցան:

ԱՆԽՕՍ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՓՈՐՍ ՉԷ ԱՆՕԹԵՑԱԾ

Տղան հօրը ըսաւ.

— Հայր ինչո՞ւ ներս խաղալու չես գար:

— Տղաս կ'աշխատիմ:

— Ինչո՞ւ կ'աշխատիս:

— Դրամ առնելու համար:

— Դրամը ի՞նչ պիտի ընես:

— Փորդ պիտի կշտացնեմ:

Տղան վայրկեան մը խորհեցաւ:

— Հայր:

— Ի՞նչ կայ:

— Եկուր, հիմա խաղանք վերջը կ'աշխատիս, տակաւին փորս չէ անօթեցած:

— Օլտո՛ւ, օլտո՛ւ...

— Հա՛, իսթէ բռնեցի...

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿՆԵՐԸ

Մարդուն զաւակները երկւորեակ էին: Երկուքն ալ մեծցան: Իրարու շատ նմանէին: Դժուար էր զանոնք զանազանել:

Իրենց հօրը հարցուցին.

— Դուք կրնա՞ք ձեր զաւակները զանազանել:

— Բնականաբար, մին գիտէ մինչեւ 500 համրել իսկ միւսը կըրնայ մինչեւ 700 համրել:

ԿԱ՞Յ

Երկու բժիշկ իրարու դէմ ելան:

— Բարեւ:

— Բարեւ:

Յուղարկաւորութեան թափօր մը կ'անցնէր այդ պահուն:

— Ես չեմ անոր մահուան պատճառը, ըսաւ բժիշկներէն մին փութկոտութեամբ:

— Ես ալ պատճառ չեղայ, ըսաւ միւսը:

— Արդեօք ուրիշ բժիշկ մըն ալ կա՞յ այս կողմերը:

ԴԵՐԱՍԱՆԸ

Ոչ կրնար շիտկէ շիտակ քալել, ոչ ալ շիտկէ շիտակ խօսիլ, բայց առանց քաշուելու կը պնդէր:

— Ես դերասանութիւն ալ ըրած եմ:

Խնդացին:

— Անպայման սուլած են ելած պահուդ:

Պատասխանեց.

— Ոչ, որովհետեւ ամէն անգամ որ յայտարարուէր թէ ես բեմ պիտի ելլեմ, թատրոն մարդ չէր գար:

ՁՈՒԿԵՐԸ ՄԻ ԼԱՑՆԷՔ

— Արու ձուկ մի բռնէք:

— Ինչո՞ւ:

— Որովհետեւ եթէ մէկ արու ձուկ բռնէք այրի մը և 12 հազար որբ կուլան:

ՈՍԿԵՐԻՉ ՎԱՐԴԱՊԵՏԸ

Վարդապետ մը անցեալները եկեղեցւոյ բեմէն հաւատացեալ ժողովրդեան յայտարարեր է թէ «Իր մարգարիտները խոզերու առջեւ չի թափեր»:

Մէկդի թողլով ժողովրդեան խոզ ըլլալու պարագան բարեկամներէս մին ինծի հարցուց թէ այդ վարդապետը ատենին ոսկերչութի՞ւն ըրած է թէ ոչ խոզարածութիւն:

Իսկապէս ստուգելի պարագայ մըն է ատիկա որ մեծապէս կը հետաքրքրէ հաւատացեալները, որոնք միշտ առիթը պիտի ունենան ունկնդրելու այդ վարդապետը:

— Կ'երեւի շահաւոր գործ մը գտար, շաս ուրախ ես:

— Այո, հարուստ եկեղեցիի մը միւթէվէլլի պիտի ըլլամ:

ԵՐԿՈՒ ՇԱԲԱԹ ԿԱՅ

ՄԵՐ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԻՆ

ազգայիններուն տանք իրենց բաժին

Երկու շաբաթ կայ մեր Համբարձումին
Քաշէ աղջիկս քաշէ,
Ազգայիններուն տանք իրենց
բաժին,
Քաշէ աղջիկս քաշէ:

—

Մեր Վարչութիւնը վերջին դատերով
Քէբազէ եղաւ Համբարձման օրով
Դիւրին է կնքել պայմանագրութիւն
Դժուար է հարթել ծագած
բարդութիւն
Հրաժարիլը երբէք դարման չէ
Ի զուր կը քալեն էն դիւրին ճամբէ
Քաշէ աղջիկս քաշէ
Վարչութեան վիճակը է...

—

Հաշիւ մը առկախ ունի ազգային
Գերեզմանատուն, սակայն ազգային
Ամէն գործի պէս այն ալ հազարներ
Մէթալիկի պէս, անտէր մնացեր,
Թեւեր են առեր: Յանուն Աստուծոյ
Երկու հազարը դարձուցի՞ն անգոյ:
Քաշէ աղջիկս քաշէ
Գերեզմաննոցին վիճակն ալ այս է:

—

Հոգաբարձութիւնը Հիւանդանոցին
Պօլ գտած բարան սա մեր խեղճ
ազգին
Կրճատում չուզեր բարա կը բաժնէ
Մէկ տնօրէն չէ, երեք կը պահէ,
Հիւանդանոցին դրամը շա՞տ է
Ինչո՞ւ ուրեմն մեզի չբաժնէ
Քաշէ աղջիկս քաշէ
Հիւանդանոցին վիճակը քաշէ:

—

Ուսուցիչներու սնտուկին համար
Առանց դրամի գործող անհամար
Մեզի կը դիմեն ու կը պահանջեն
Որ այդ գործն իրենքանվճար ընեն,
Հապա սա միւս քարտուղարները
Պօշ տեղ չե՞ն առներ մեր
հարիւրները
Քաշէ աղջիկս քաշէ
Քարտուղարներուն վիճակը այս է:

—

Թաղականներուն մէջը տէրտ մտաւ
Քանի որ իրենց ճամբայ երեւցաւ,
Քանի օրէնքը դեռ չէր պատրաստուած
Ծածուկ աթոռին վրայ հաստատուած
Թէմէլը նետած ու անհոգ բազմած
Ճախա կ'ընէին ժամուն մէջ բազմած
Քաշէ աղջիկս քաշէ
Այսօրուան թաղականինն է:

—

Հիմա Էվգաֆին տէրտ թող
հասցնէ
Իրենց դէմն այլեւս Վարչութիւնը
չէ
Չի կրնար հիմա նոր թաղականը
Բազմիլ անհոգ մը խորհրդականը.
Ու քասային մէջ սա աղքատ
ազգին
Ճիրիտը խաղալ ու երթալ անդին:
Քաշէ աղջիկս քաշէ
Այս նոր թաղականինն է:

ԾԱԽՔԻ ՉԷ ՄՏԵՐ

— Այսօր զիս ճաշի հրաւիրած էիք:

— Այո՛, բարի եկաք:

— Զեռք ալ պարապ չեկայ:

— Ինչո՞ւ ծախքի մէջ մտաք:

— Ո՞չ ծախքի չեմ մտած ես իմ պատառաքաղս ու դգալս բերի միայն:

ՉԿՐՆԱՐ ԸԼԼԱԼ

Շոգեկառքի նոր գիծ մը պիտի շինուէր: Տան մը առջեւ եկան: Տունը չափեցին:

Տան տէրը տեսաւ.

— Ինչո՞ւ կը չափէք տունս:

— Հոսկէ շոգեկառքի գիծ մը պիտի անցնի:

— Ո՞ւրկէ:

— Ճիշդ դրան դտնուած տեղէն:

— Այդ տեսակ բան չըլլար: Ես ամէն անգամ որ շոգեկառքը անցնի չեմ կրնար վար իջնել և գուռը բանալ:

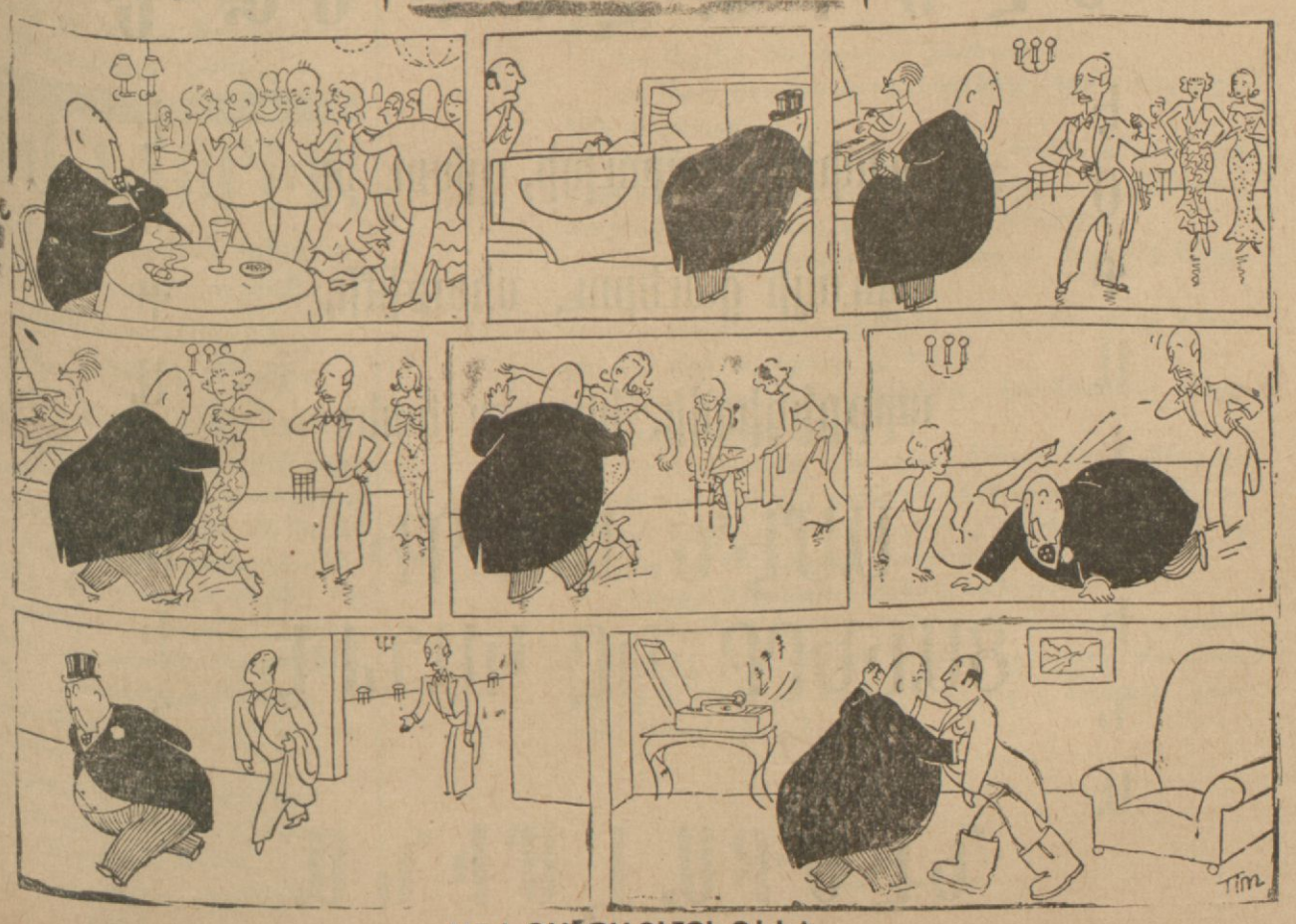

ԱՆԽՕՍ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱԺՇՏԱՊԵՏ

ՏԻԱՐ ԳՐԻԳՈՐ ՄԷՀԹԷՐԵԱՆԻ

ՅՈՒԲԵԼԵԱՆԻՆ ԱՌԹԻԻ

Մեծայարգ Տիար Գեւորս Կաթողիկոս Կարապետեան երկու յոդուածներով ըստ կարելւոյն պատկերացուցած էր վեհերան երաժշտապետ Տիար Գրիգոր Մէհթէրեանի կենսագրական դիծերն և բեղուն գործունէութիւնը, անոր յոբելեանին առթիւ։

Իսկապէս յոբելեանի արժանի այս տաղանդաւոր երաժշտապետին մասին որքան գրուի, կարելի չէ լիովին և արժանապէս պատկերացուցած նկատել իր ունեցած հմտութիւնն ու կարողութիւնը, ինչպէս և արուեստին մէջ ունեցած իր մասնայատուկ ձիրքերը։

Արդարեւ, Գրիգոր Մէհթէրեան կատարեալ նուիրուած մը իր արուեստին, ուսուցանելու արտակարգ սէր և նոյնքան համբերատար ոգի ցոյց տուած է իր պաշտօնավարութեան ընթացքին, ձանձրանալ բառը իր մէջ տեղ չունէր, մենք — գպիրներս—կը ձանձրանայինք ուսանելէ, իսկ Նա չէր ձանձրանար ուսուցանելէ, մինչեւ որ աւարտուած դասին՝ մեր մտքերուն մէջ տպաւորուած ըլլալուն մասին համոզում չի գոյացներ, դասը չէր վերջացներ դասերու աւարտումէն վերջ ժամերով Ուսումնարանին դասարանը առանձնացած է նորավարժ գպիրներու ձայնադրուած շարականի տետրակները գրելու, պատրաստելու համար, այս ինքնակամ գոհողութիւնը տարիներ տեւած է, գոհողութիւն՝ որ երբէք կատարուած ըլլայ ուրիշ ո եւ է ուսուցչի կողմէ։

Պաշտամունքի կանոններու խիստ բծախնդիր եղած է, քնաւ չէ պատահած որ ըկ. ձայնի վրայ երգուած շարականէն վերջ դիմ. ձայնով սաղմոս երգուի, երբէք չէ եղած որ Աւագ շաբաթ առաւօտ Քրիստոսի Ս. Թաղումին առջեւ բարձրաձայն և ձայնաւոր կերպով քարոզ երգուի, միշտ կը յիշեցնէր մատնանշել ուղեցի այս անտեղութիւնները որովհետեւ յաճախ տեսած ու լսած եմ, արդիւնք անհոգութեան։

Ունինք արեւելեան երաժշտութեան հմուտ վարպետներ, որոնք սակայն, ա՛ւ, հակառակ են եւրոպական երաժշտութեան, նոյնիսկ քաղմաձայնի դաշափարին, և կ'արհամարհեն զայն, բայց այսպէս չեղաւ Գրիգոր Մէհթէրեան, հակառակ վաղուց ի վեր ալթուրքա եղանակին մէջ թրծուած ըլլալուն (ատենին ուտի և քանոնի դաս ալ կ'աւանդէր) նոյնքան կարողութիւն և ընդունակութիւն ցոյց տուաւ նաեւ եւրոպական երաժշտութեան մէջ, և ո՛չ միայն եկմալեան եռաձայնը ղեկավարեց վաթսունէ աւելի երգեցիկներով այլ ընդառաջ երթալով մեծ գաւրիարք հոգելոյս Օրմանեան Սրբազանի թելադրութեանց—որ երկարելի չափով հեռու մնալ ալթուրքային քմահաճ ձեռնածութիւններէն, բարեպաշտ ժողովուրդին համբերութիւնը չարաչար չի գործածել, առանց բան պակասեցնելու աւելի յորդոր երգել—«Ա-բի» իմաստը, քարոզէն սկսեալ մինչեւ «Լուսապայծառ» յորդոր ձեւի մը վերածեց, եռաձայնի ալ դաշնաւորեց, Մեծ պահոց վերջին ուրբաթի առեղի չարականները, Հարց, երկերու պատկեր «Ողորմեա, Տէր յերկնից մանկունք», որոնք իսկապէս ձանձրոյթ պատճառելու տեմնան երկարապատում են, կատարեալ ձեռնհասութեամբ չափաւորի վերածեց, անխախտ պահելով եղանակին հիմը, նոյնքան ձեռնհասօգնէն և արուեստին պահանջումներուն համաձայն եռաձայնի դաշնաւորեց նաեւ Արեւագալի հոգեզմայլ երգերը, և Օրմանեան Սրբազան ի տես այս անսպասելի և յաջող արդիւնքին, գնահատեց, չնորհաւորեց և բարեհաճեցաւ Երաժշտապետ տիղոսը չնորհել, այսինքն երաժիշտներու պետ, ինչպէս անմահն Ռեթէոս Պէրպէրեան պատուրուած է Ուսուցչապետ տիղոսով։

Իր պաշտօնավարութեան ընթացքին ճարակի և փափկանկատութեան տիպար հանդիսացաւ, տօնական և հանդիսաւոր օրերու երբ քանիէ աւելի գպիրներ — բոլորս ալ շարական կարգալու փափաքող — լարուած իր հրամանին կ'ապասէինք, գիտէր մեր բոլորին ձայնի և երգելու կարողութիւնը ձայնի այնպիսի չրջահայեաց թօնով մը կ'սկսէր և այնպիսի պատշաճ բաժանում մը կ'ընէր որ թէ՛ երգեցողութեան կանոնաւորութիւնը չէր խանգարուէր, և թէ երգելու համար ոչ ոք կը նեղուէր, ոչ ոք կը յոգնէր, կառավարելու այս աննման կարողութեանը մասին կը հիանան նոյնիսկ ուրիշ եկեղեցւոց գպիրներ, որոնք առիթը ունեցած են հիւրընկալ ներկայ ըլլալու Մայր Եկեղեցւոյ գպրաց դասուն համար, այլ սակայն չատ անգամներ առիթը ունեցած են չփման մէջ գտնուելու և զրեթէ ներշնչուած են իրմէ։

Ուրախութեամբ կ'իմանանք որ մեր սիրելի և մեծ վարպետը (ուսթաս) մօտերս խաթանալով, իր կարօտալի ծննդավայրը պիտի ժամանէ կազդուրուելու համար, հիանալի առիթ մըն է որ իր երախտագէտ աներները ի մի բոլորուին և արժանաւոր կերպով յոբելեանը տօնելու կազմակերպուին, հատուցանելու համար իրենց երախտագիտական հարկը։ Ծոբելինական կարզադրութեանց համար կ'առաջարկեմ որ իմ յարգելի բարեկամներս Ներսէս Մխիտարեան և Գրիգոր Կիւմիւշեան իրրեւ երէց երաժշտապետներ այժմէն գլուխ կանգնին և պարտականութեան լայն բաժին մը տանձնեն յոբելինական հանդիսութեանց կազմակերպութեան գործին մէջ։

ՄԻՀՐԱՆ ԳԱՐԱԳԱՇ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ ՉԳԱՅԱՅՈՒՆՑ ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԻԻՆ ՄԸ

Առեւտրականին ծնած զաւակը իրմէ չէր եւ սիրահարը զայն փոխած էր իր զաւակին իրական տէր ըլլալու համար

Ամերիկայի Օքլահամա նահանգին մէջ տարօրինակ դատավարութեան մը ձեռնարկուած է։

Մօտաւորապէս ասկէ քանի տարի առաջ նշանաւոր վաճառականներէն Ճէյմս Տիվէրսին կինը յղի մնացած և ծննդաբերութեան համար մայրանոց մը դրուած էր։ Սակայն գործին տարօրինակութիւնը նայեցէք որ, ծնելիք տղան վաճառական Ճէյմս Տիվէրսէն չէր, և սակայ վաճառականը չէր գիտեր բայց իր կինը գիտէր։

Վերջապէս տղան կը ծնի, սակայն կնկան սիրահարը իր հարազատ զաւակին տէրը ըլլալ կ'ուզէ։ Կինը գայթակղութիւն հանելէն վախցած և ձայնը չէ հանած։

— Ամուսինիս ի՞նչ պիտի ըսենք հիմա ըսած է։

Այն ատեն իր հարազատ զաւակը օտար մարդու մը ձգել չուզող կնոջը մէջբերսը Պիւլ ճարը խորհած է հետեւեալ կերպով։

— Ես զաւակս կ'առնեմ ու անոր տեղ ուրիշ պզտիկ մը կը բերեմ։

Վերջապէս կինը և իր սիրահարը այս միջոցին կը դիմեն և կը համաձայնին իրարու հետ։

Պիւլ գլուխը ապին անգին զարնելով, վերջապէս մանչ տղու մը տեղ աղջիկ մը կը գտնէ և իսկոյն իր տղուն տեղը կը դնէ։

Ճէյմս Տիվէրս իր զաւկին պէս կը սիրէ այս աղջիկը ու կը մեծցնէ և վերջապէս աղջիկը քսան տարեկանին կը բերէ։

Աղջիկը կատարեալ ուսում և կրթութիւն տեսած է, սակայն տարօրինակը հոն է որ այդ աղջիկը չգիտեր թէ ինք ուրիշի մը զաւակն է։

Այս երջանիկ կեանքը այսպէս կը չարունակուէր երբ անցեալները, չար բաղդին բերումով, խնկիրը մէջտեղ եղած է։

Ճէյմս Տիվէրս վերջերս սկսած է իրեն տարեկից կնոջ մը հետ ծանօթանալ և իբր հոմանուհի՝ մէկտեղ ապրիլ։ Ճէյմս Տիվէրս, խնդրոյն խորհրդաւորութիւնը մը տալու համար, իր հոմանուհիին չէ յայտնած իր ամուսնացած ըլլալը։

— Օր մը ըսած է, ես հիւանդանոցի մը մէջ հիւանդապահուհի էի, Կրէթա անունով գեղեցիկ կին մը հիւանդանոց եկաւ. յղի էր և մէկ քանի օր վերջ ծնաւ իր զաւակը։ Ես զինքը խնամելուս համար իր ամէն գաղտնիքներուն տեղեկացայ։ Միայն թէ ծնած տղուն հայրը Կրէթային ամուսինը չէ եղեր, Պիւլ այն ատեն ամէն օր իմ հերթիս հանդիպած ժամերուն հիւանդանոց կուգար և իր սիրուհիին գլխուն վերեւ կուլար։ Պիւլ իր զաւակը օտար մարդու մը քով չէր ուզեր ձգել։ Եւ օրին մէկը աղջիկ մը գրկած հիւանդանոց եկաւ և իր տղուն տեղը այդ աղջիկը ձգեց ու ինքն ալ իր զաւակը առնելով գնաց։

Այս զգայացունց լուրը լսելէ ետքն Տիվէրսի արիւնը սկսաւ սառիլ իր երակներուն մէջը։

***

Բնական է որ այս ընտանեկան մեծ գայթակղութիւնը դատարանի ականջը չէր կրնար չհասնիլ։ Ատի դատարանը ձեռք դրաւ խնդրին։

Դատարանին մէջ Տիկին Ճէյմս ըսաւ.

— Ամուսինս զիս խաբելով մէկ րէսի մը հետ սկսաւ ապրիլ և ընտանիքի մը կործանման պատճառ եղաւ։

ՍԱՆԻՆ ի հրաշալիքը

Աչքացը ակռաներու հոգէառն է

ՍԱՆԻՆ ակռայի բաթը աւտոց փրկարարն է

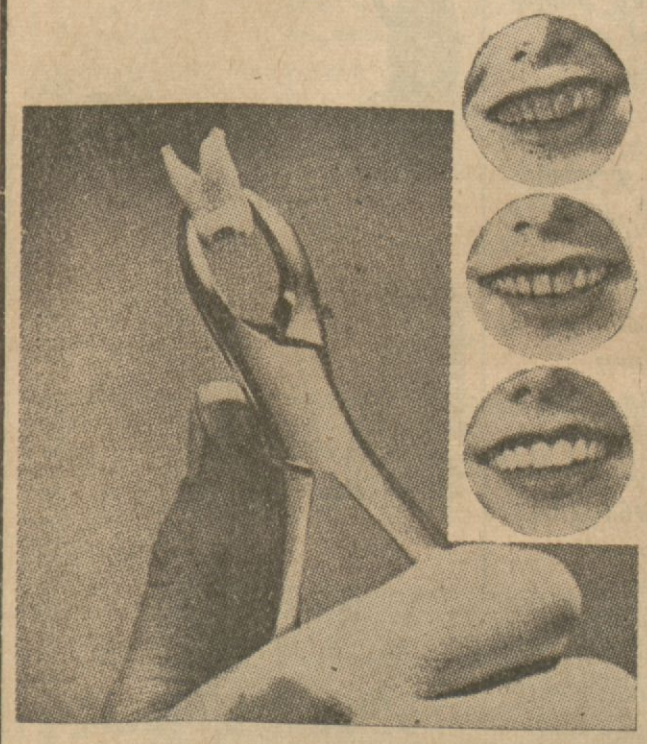

Առաջին or

Երկրորդ or

Երրորդ or

Փորձեցէք եւ պիտի տեսնէք

ՍԱՆԻՆ

ՆԷՕՔԱԼՄԻՆԱՆ

Է Կուիսի, Հարբուխի, գլխու եւ Է
Օ ակռայի ցաւերու, սիաքիճի, Օ
Ք արթրիդիզմի, ինչպէս նաեւ Ք
Ա ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ Ա
Լ ՑԱՒԵՐԸ ԿԸ ԿԱՆԽԷ Լ
Մ Մ
Ի Ի
Ն Ն
Ա ՆԷՕՔԱԼՄԻՆԱ Ա

NERVIN

Ջղային ցաւերու, ջղային հազերու, աւիճութեան, ջղային ծիհարութեան գլխու ցաւի եւ կիսագլխացաւի, գլխու պտոյտի, նուաղումի եւ ջղածգութենէ առաջ եկած բոլոր անհանգստութիւնները կը դարմանէ։

Օրը 2-3 մուրճի դդալ

ERGO

«Ժամանակ»ի Պատմուածքներէն

ՓՈԿԵՂԷ ԹՈՒՐԸ

ԲԻԷՌ ՇԱՆԼԷՆ

Թարգմանեց՝ Դարբնոցապետ

1794 տարուան Փետրուար ամսոյ մէջ, երկայն սեւ մազերով և նիհար երեսով զօրավար մը յառաջ և ետ կը պտտկէր—կարծես մէկու մը կը սպասէր— Բիքի հրապարակին վրայ (այժմեան Բարիզի Վանտոմի հրապարակը)։

Պատանի մը արագ կերպով մօտակայ տունէ մը դուրս ցատկեց։ սպային մօտէն անցնելով, զինուորական բարեւ տուաւ։ Յետոյ առանց քաշուելու հարցուց.

— Քաղաքացի զօրավար, —ըսաւ,—երէկ տեսայ «մարդու իրաւունք» գունդին անցնիլը, որ կ'երթար կռուիլ Սանպրի և Մէօզի բանակին մօտ, և որոշեցի զինուոր ըլլալ։ Կրնա՞ք ինծի օգնել։

Սպան հետաքրքրութեամբ և կարեկցութեամբ կը դիտէ պատանին։

— Քանի՞ տարեկան ես, տըղայ։

— Ութը՝ Պ. քաղաքացի։

— Շատ կանուխ է պատերազմի մասին խորհիլդ։

Պատանին այնքան խելացիօրէն և տեղին պատասխանեց, որ խօսակցութիւնը շարունակուեցաւ ա՛լ աւելի եռանդով։

Քով քովի քալելով, երկու խօսակիցները հասան Քաբուչիններու պարտէզին մօտ։ Շուտով անցան խանութի մը առջեւէն, ուր ցուցադրուած էին զանազան համադամներ։ Սպան յարդէ սակառի մը խորը կը նշմարէ բոկեղէ թուր մը։ Կանգ կ'առնէ, գրպանէն դրամ կը հանէ, կուտայ վաճառորդուհիին, կ'առնէ հացէ զէնքը և զայն պատանիին կ'առաջարկէ.

— Ինքզինքդ բռնէ, իմ մանչուկս։ Սպասէ որ իսկականը ստանաս, որպէս զի Հանրապետութեան թշնամիներուն դէմ կռուիս, առ այս թուրը որ քեզ պիտի յիշեցնէ — եթէ շուտով զայն չուտես — սպայի մը մասին, որ քու մասիդ խիստ կը հետաքրքրուի։

Պատանին առաւ թուրը, շնորհակալ եղաւ իր խօսակցին և զինուորի դիրք առնելով ըսաւ.

— Կրնա՞մ արդեօք գիտնալ, քաղաքացի, ի՞նչպէս կը կոչուի այս սպան։

— Նաբօլէօն Պօնաբարդ։

Հետեւեալ օրը Թալմա, Ֆրանսայի ապագայ կայսրը առաջնորդեց Տիկին տ'Ավռանժ տ'Անժէրօվիլի սրահը։ Մանկամարդ տիկինը սրբատանց դիմաւորեց նորեկը, անոր ներկայացուց իր երկու եղբայրները Լէօբօլտ և Ալէքսանդր Պէրթիէ և ժպտելով յայտարարեց.

— Պէտք է շնորհակալ ըլլամ ձեզ, զօրավար, այն նուէրին, զորս երէկ ըրած էք զաւկիս Հէնրիին։

Եւ որովհետեւ Նաբօլէօն Պօնաբարդ զարմացմամբ ներս կը նայէր, տղան որուն նախորդ օրը այնքան շատ սքանչացած էր, երեւան եկաւ և անոր խոնարհութիւն ըրաւ։ Անկէց յետոյ ըսաւ.

— Քանի որ այս թուրը մօտս ունիմ, քաղաքացի զօրավար, իմ ձեզ հանդէպ անձնուիրութիւնս— կ'երդնում—երբեք չպիտի հերքուի։

1813ին Օգոստոս ամսոյ վերջը, վայրկեանի մը համար վստահացած էր թէ՝ պիտի յաղթէ դաշնակիցներուն, դառնութեամբ իմացաւ, որիր կողմէ զրկուած Վանտօմը, Պօհէմիայի մէջ, Քիւլմի մօտ պարտուած է, թէ՝ Մակտոնալտ միեւնոյն ճակատագիրը ունեցած է Կրօս Տէէրնի մօտ և թէ՝ ան, զրկուած անոր օգնութեան, ստիպուած է նահանջել Պէրնատօթի առջեւ Տէնէվիցի և Ռութէրպօրկի մօտ։ Իշխանի Մօսկուայէ զրկուած և Պէրթիէյի կողմանէ կարգացուած տեղեկագրութիւնները, կայսեր մօտ անհամբերութեան շարժումներ յառաջ բերին։

Անոր մէջ կը յայտնաբերուէր թէ ասպազէններու գունդը հրամատարութեամբ հազարապետ տ'Ավրանժի, չուէտական այրուձիէն յանկարծական հակայարձակումի ենթարկուած է և փութացած է նահանջելու։

Կայսրը երկար ատեն լռեց։ Յետոյ Պէրթիյէի դարձաւ.

— Զօրավար, ես քու զարմիկդ զինուորական վարժարան դրի։ Ես զայն սպայութեան առաջին պաշտօնին բարձրացուցի։

Վակրամի մօտ, ուր քաջութիւն ցոյց տուաւ, զինքը հարիւրապետի աստիճանին բարձրացուցի և պատուանշանով պատուեցի։ Հազիւ 26 տարեկան հասակին, Մոսկուայի մէջ զինքը հազարապետի աստիճանին բարձրացուցի և Պատուոյ Լեգէոնի սպայութեան աստիճանը նուիրեցի։ Պէտք է ինձ հետ համաձայնիք, որ անիկա խիստ տարօրինակ եղանակով մը իմ ըրած բարիքներս կը փոխարինէ, որոնք չպիտի ընէի, եթէ չգիտնայի հանդիպման մը մասին յեղափոխութեան երկրորդ տարիէն Վանտօմի հրապարակը։

(Շար.)

ՀԱԿԱԼՐՏԵՍ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ԱԺԱՆՆԵՐԸ

(Շար. Դ. Էջէն)

Մ. Քլաբբէր սպասուհիին այս բացատրութիւնները տալէ ետք, հարցուց. հիմա որ ընելիք գործդ հասկցար, բսէ տեսնեմ, ի՞նչ վարձք կը պահանջես աշխատանքիդ փոխարէն.

— Ամսական վաթսուն ֆրանք, պարոն, ըսաւ Պրիճիթ։

— Կ'ընդունիմ, ըսաւ Մ. Քլաբբէր։

Այսպէս եղաւ սակարկութիւնը։ Այնուհետեւ գերմանացին փակուեցաւ իր աշխատանոցին մէջ։

Ժամը ճիշդ 7.40 կ'անցնէր, երբ Պրիճիթ գրասենեակին դուռը բացաւ։

Նոյն պահուն կը հասնէր ցրուիչը, որ կատակախօս մարդ մըն էր, Պրիճիթը տեսնելով, չկրցաւ զարմանքի աղաղակ մը զսպել։

— Հէ՛յ նայիմ, օրիորդ Պրիճիթ, կ'երեւի աւելի լեցուն թոշակ կ'ստանաս սա կաղամբ ուտողին մօտ, հէ՞յ։ Պրիճիթ նայեցաւ, ինչպէս կը նային՝ Ֆրանսայի արեւմուտքի գաւառներէն Բարիզ եկած ու չյղկուած գեղջկուհիները, տասնըհինգ տարիէ ի վեր սպասուհի էր ու դեռ Պորթօնի շեշտով կը խօսէր ֆրանսերէնը։

(Մնացեալը վաղը)

Տ. ՏԱ. ՆՏՕՐԻԱ

Ցուղարկաւորութեան կազմակերպիչ հաստատութիւն հիմնուած 1889ին

Բերա, Ասմալը Մէսճիտ

Թիւ 20: Հեռաձայն՝ 41630

Ցուղարկաւորութեան ամէն գործ կը ստանձնենք։ Մեր ապրանքները լաւագոյն եւ աժանագին են եւ 42 տարիէ ի վեր մեր աշխատանոցներուն մէջ կը պատրաստուին։ Կը տրամադրենք դագաղներ, ծաղկեպսակներ, դագաղակիրներ։ Կը կատարենք ձեւակերպութիւններ, կը պատրաստենք մահազդներ եւ մահարձաններ։

Գիշերային սպասարկութիւն՝ Ֆէքքէ, Պալքօն, Զըքմազ փողոց Հեռաձայն՝ 44031

Դագաղակիր օրօներ՝ 3 ոսկիէն սկսեալ

ԽՈՆԱՒՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՂԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿՌԻՓԻ ԴԷՄ

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ ՄԻՄԻԱՅՆ

ԱԼԿՕԲԱՆ

ALGOPAN

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ԲՈԼՈՐ ԴԵՂԱՐ ԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Կեդրոնատեղի՝ Պէյօղլու, Կալաթասարայ, Թօքաթլեան պանդոկի դէմ, «ԿԱԼԱԹԱՍԷՐԱՅ ԷՃԶԱՆԷՍԻ» դեղարանը, ԱՀՄԷՏ ՃԷՎԱՏ:

— 364 —

— Այո, ես եմ, պատասխանեց խռոված դէմքով ներս մտնելով դահլիճէն:

— Հոս ի՞նչ գործ ունիս, հարցուց մարքիզը կծու շեշտով:

— Օպէնը ձեռքերնուս փախաւ:

— Վայ գետնին տակ անցնելիք, գոչեց ոտքը գետին զարնելով:

— Մի բարկանաք, դարմանը հետս բերած եմ փախած ատեն մերիններէն մին զայն կը վիրաւորէ ատրճանակով, գետը կ'իյնայ, կը խեղդուի:

— Աղէկ գիտե՞ս որ խեղդուեցաւ, հարցուց Արիսթօ:

— Մերինները աչքովնին տեսեր են ջուրը իյնալը, մէյ մըն ալ երեսը չէ ելեր:

Ասոր վրայ Արեւորդիներու հրամատարը հեղինակաւոր շեշտով ըսաւ.

— Թօմպուլիկ, հոս պիտի կենաս, հրամաններուս պիտի սպասես, քիչ ատենէն քեզի պէտք պիտի ունենամ, դուրս ելլելուդ կարելի է որ Վիտօքի կամ իր մարդոց կը հանդիպիս, ատոր առաջքը առնելու է:

Խօսքը Եօլանտի ուղղելով աւելցուց.

— Երթամ հասկնամ թէ Օպէն ի՞նչպէս յաջողած է փախչիլ, զայն ձեռքէն փախցնողը պիտի մեռցնեմ, ինչ որ է, աղէկ որ մեռեր է, պէտք է օգտուիլ գիտնանք անոր դիակէն:

— 361 —

— Օրհնեցէք, տէր հայր, աղօթեցէք ձեր սանին համար:

— Եղբօրը համար ալ աղօթեցէք, տէր հայր, աւելցուց Մանօն:

. . . . . .

Նոյն ժամուն Ռօշ Պէրնարի, քրոջը միջեւ խօսակցութիւն մը տեղի կ'ունենար Իւնիվէրսի փողոցի տան մէջ:

Երկուքն ալ մտատանջութեան մէջ էին, յայտնի էր որ այս անգամ Արիսթօ բաւական կորսնցուցած էր իր պաղարիւնը:

Մարքիզը շրթները կարկամած, աչքերը դարձնելով կը պտտէր դահլիճին մէջ, ականջ չէր կախեր քրոջը որ աթոռի մը վրայ կծկտած, իր բերնէն ելլելիք բառերուն կը սպասէր:

Արիսթօ մէկէն ի մէկ կեցաւ, Եօլանտի առջեւ տնկուելով ոտքը գետին զարկաւ, բարկութեամբ ըսաւ,

— Հաւատալս չգար, սարսափելի արարած, ըլլալիք բան չէ, Արիսթօ մը գլուխ չկրնա՞յ ելլել վանքէն ելած սա մարապետցու աղջկան հետ, ատ էր պակաս, Մառի Թէրէզը ո՞վ կ'ըլլայ որ կամքիս դէմ պիտի ելլէ:

— Բան չհասկցայ ըսածէդ, ի՞նչ կայ, ի՞նչ եղեր ես:

— Ինչ պիտի ըլլայ, Մառի Թէրէզ գլուխ կը բռնէ, մարդ մտիկ ըրած չունի, ամէն բան գիտնալով հանդերձ...

— Միշտ կը կարծէ որ Օպէն անմեղ է, անանկ չէ՞:

— Ատիկա չեմ գիտեր, գիտցածս սա է որ հետս

ՈՐՊԷՍ ԶԻ ԱՆԿԱԽ ԸԼԼԱՔ

Բազմաթիւ տիկիններ փորձեցին և մեծապէս հմայաթափ եղան գործածելով հին ֆօրմիւլներու վրայ պատրաստուած գեղեցկութեան զանազան քռէմներ։

Այն քռէմները միայն օգտակար կրնան ըլլալ, որոնք կը պատրաստուին գիտութեան յառաջդիմութեան հետեւելով։

Գեղեցկութեան երեւելի մասնագէտ Ժան տը Բառի կը հաւաստէ թէ հիմա ամէն կին կրնայ գեղեցիկ մորթ մը ունենալ, տղու մը ձեռքին պէս փափուկ մորթ մը, գործածելով միայն իր վերջին գիւտը՝ ՑԵՐԵԿՈՒԱՆ ՔՌԷՄ ՍԻԱՄՈ ԻԱԶ որ կանոնաւոր կերպով կը մաքրէ մորթը և բուտրան ամբողջ օր մը կը պահէ երեսին վրայ, առանց մորթին ծակտիքները գոցելու։ Եթէ կ'ուզէք ձեր մորթը մաքրել փոչիներէն, գործածեցէք ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՔՌԷՄ ՍԻԱՄՈՒԱԶ (քօլտ քրէմ), որ զերծ պիտի պահէ ձեր մորթը բոլոր այդ անմաքրութիւններէն։

Յաջողութիւնը ապահովուած է, հակառակ պարագային ձեզի պիտի վերադարձուի ձեր դրամը։

CREME SIAMOISE

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՂ (1)

ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ՊԱՏԱՐԱԳ
ՄԻԱՁԱՅՆ ՄԱՅՐ ԵՂԱՆԱԿԱՒ

Եկեղեցական Երաժշտասիրաց Միութեան հաստատութեան հինգերրորդ տարեդարձին առթիւ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի յառաջիկայ կիրակի 2 Մայիս 1937 Պէյօղլուի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ։

Պիտի պատարագէ և քարոզէ Արժ. Տ. Թովմա Ա. քհնյ. Շիկահեր։

Երգեցողութիւնք պիտի կատարուին Եկեղց. Երաժշտասիրաց միութեան կողմէ միաձայն մայր եղանակաւ։

Սկզբն. ժամերգ. ժամը 7ին, Ս. Պատարագի ժամը 9ուկէսին։

24 JOLI FAM RUJLARI SAAT DAYANIR

Մ. ԹՕՔԱԹԼԵԱՆ

Պէյօղլուի միակ առաջնակարգ

ՊԱՆԴՈԿ-ՃԱԾԱՐԱՆԸ

Ամէն երեկոյ ընտիր միւզիք եւ պար

Եւրոպական եւ Արեւելեան խոհանոց

ԳԻՆԵՐԸ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ

Ամէնէն պարզ, բայց է՛ն կարեւոր միջոցը

Հակառակ ցուրտին դէմ բազմաթիւ պիտանի ու անպէտ միջոցներ ձեռք առած ըլլալուն, ասոնց ամէնէն պարզ, բայց ամէնէն կարեւորը մոռցուր էր։ Մսեցաւ եւ քովը մէկ քաչէ

GRiPiN

չպահելուն պատիժը կրելով հիւանդացաւ

ԿՌԻԲԻՆը բոլոր ցաւերը, խիթերը ամ... ջապէս կը կարէ։

ԿՌԻԲԻՆը մասնաւորարար ազդեցիկ է հ... բուխի, գլխու և ակռայի ցաւ... րու, ցրտառութեան և յօգացա... դէմ։

ԿՌԻԲԻՆը կարեւորութեամբ կը յանձնարա... ուի բոլոր ջերմութիւն պատ... ռող հիւանդութեանց դէմ։

Բերնէն ելած իւրաքանչիւր ակռայ

կը նշանակէ որ կեանքի հիմնաքարերէն մին քակուած է, բ...

ՌԱՏԻՕԼԻՆ

ձեզի այս վախճանէն զերծ կը պահէ

Ձեր ակռաները օրը երկու անգամ Ռատիօլին ակռայի խիւսով խոզանակելով, անոնց իրական առողջութիւն եւ տեւական կեանք կ'ապահովէք։ Ռատիօլինը ո՛չ միայն ձեր ակռաները կը մաքրէ ու կը փայլեցնէ, այլ նաեւ կ'ոչնչացնէ բերնի բոլոր միքրոպները։

ՄԻՇՏ ՌԱՏԻՕԼԻՆ

— 362 —

կարգուիլ չուզեր, հայրը ձեռքէն եկածը ըրած է, չէ կրցած համոզել:

— Քիչ մը իր վիճակին ձգենք, թերեւս ատեն անցնելով խելքը պառկի:

— Ինչ ալ մեծ կը ջարդես, դիւրի՞ն է իր վիճակին ձգելը, ժամանակ մնա՞ց, կը կարծես որ Վիտօքը ձեռքերը ծալլեր նստե՞ր է, ինքզինքիդ եկուր, դիմացինդ Վիտօքն է, որ գաղտնի ոստիկաններուն թագաւորն է, ինքը չէր բաւեր, Մանօն մըն ալ ելաւ դէմերնիս, անոր մարդիկը մերիններուն չեն նմանիր, գիտե՞ս, սա չհասնելիք կինը ուրկէ՞ մէջտեղ ելաւ, կը կարծէի որ տասնըհինգ տարի առաջ Փախչող Ձուկ կապելային մէջ սպաննուած էր. Վիտօք ինծի մեռցնել ուզեց այն օրը, գնդակը վրիպելով Մանօնի կուրծքը մտաւ:

— Յանցանքը քուկդ է, անցած գիշեր երկուքը ձեռքերնիս ինկած էին, ի՞նչու մէկ հարուածով գործերնին չլմնցուցիր:

— Ապուշութիւն պէտք չէ, առաջ ըսածիդ վրայ մտածէ, ետքը ըսէ, թշնամին մեռցնելը անկէ վախնալ կը նշանակէ, Արիսթօ չեմ որ վախնամ, ՌօշՊէրնար մարքիզն եմ որ մարդէ վախնալու պատճառ չունի, ասիկա առաջին պատճառ, երկրորդ պատճառը՞ հասկնալ կ'ուզես, աղէկ, ըսենք թէ Վիտօքը տանս մէջ մեռցուցի, առաջուընէ ամէն միջոց ձեռք առած, իր մարդոց ամէն բան ըսած է կամ մահէն ետք բացուելիք կտակ մը ձգած է, ուր կասկած չկայ որ իր ունեցածը չէ որ ինծի կտակած պիտի ըլլար, այլ իմ մասիս գիտցածը, գործը դատարան պիտի իյնար, իր մարդիկը զիս պիտի հետապնդէին, իսկական գոյներնիս երեւան պիտի ելլէր, աչքիդ առջեւ բեր որ

— 363 —

մեր վիճակը ուր կը հասնէր:

Եւ Արիսթօ կատաղութենէն դեփ դեղին կտրած մռնչեց.

— Այս մարդէն ազատելու ենք օձիքնիս, ուրիշ ճար չկայ:

— Ազատելու ենք բայց միջոցը կը պակսի:

— Ինչ միջոց որ ըլլայ թող ըլլայ, ամէն բան աչքս առած եմ այս անգամ:

— Ուրեմն...

— Նորէն ափեղցփեղ բաներ չհանես բերնէդ, հասկցա՞ր։

— Չէ, շատ դիւրին միջոց մըն է:

— Բան մը ըսած ըլլալու համար ըսէ նայինք սա միջոցդ:

— Զաւակներուն տեղը ըսենք լմննայ:

— Առ քեզի ուրիշ շոշորդութիւն մը, իրաւ որ ակադեմական ըլլալիք մարդ ես եղեր, անցեալ օրուան բերնէս փախցուցած խօսքս չէր բաւեր, անոնց տե՞ղն ալ ըսեմ, եթէ Վիտօք գիտցած մարդս է, ձեռքէն եկածը պիտի ընէ իր զաւակներուն վրէժը ինէ առնելու համար, աղէկ որ Օպէնը ձեռքս է, Թօմպուլիկը մերն է, երկու վահան, մէկը մէկ թեւիս կը զարնեմ, միւսն ալ մէկալ թեւիս, ինքզինքս կը պաշտպանեմ անոնց հօրը դէմ, եթէ կրնայ թող վրաս յարձակի, Թօմպուլիկը...

Արիսթօ խօսքը չկրցաւ ամբողջացնել, վարագոյրին ետեւի զանգակը երկու անգամ զարնուեցաւ:

Արիսթօ վարագոյրին ետեւի գաղտնի դրան մօտենալով բացաւ զայն:

— Թօմպուլիկն է, ըսաւ ճանչնալով իր մեղսակիցը։

ՍԱԿԱՐԱՆ

28 Ապրիլ 1937 ԴՇ.

ՓԱԿՈՒՄ

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ ԵՒ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

Պետ. Գրամատուն	94.—
Պանք Օթօման բաժն. Ֆր.	446.—
Ներքին Փոխառութիւն	96.—
Սվազ Էրզրում	95.—
Անատօլու պարտ. Ա. Բ.	40.—
Պօն Անատօլու	44.—
Անատօլու բաժ.	23.—
Իւնիթիւրք Ա.	20.—
» » Բ.	—.—
» » Գ.	—.—
Իչ Պանքասը	10.—
Պօմօնթի	10.—

ԹՂԹԱԴՐԱՄՆԵՐ

Թրքական ոսկի	1055.—
Սթերլին	625.—
Լիրէթ	130.—
Ֆրանք Ֆրանսական	113.—
Զուիցերիական Ֆրանք	575.—
Պելճիական Ֆրանք	85.—
Տրախմի	23.—
Լէյ	14.—
Լէվա	23.—
Տօլար	126.—
Ռայխսմարք	26.—

ՉԷՔԵՐ

Լոնտոն	623.—.—
Բարիզ	17.00.—
Հռոմ	15.06.—
Տօլար	0.79.32.—
Պրիւքսէլ	4.70.—
Աթէնք	88.57.—
Աւստրիական	4.26.—
Լէվա	64.34.35.—
Մոսկուա	24.95.—
Զուիցերիա	3.47.—